

XIX. évfolyam, 23. szám, 2016



AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XIX. évfolyam, 23. szám, 2016

Megjelenik kéthetente
2016. november 30.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
kmohr@aki.gov.hu

Közreműködő
Szántó-Becz Gábor
szanto-becz.gabor@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 1) 476-3060

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
A gabonafélék jegyzése.....	7
Termelői és kikötői árak.....	12
Gabonapiaci információk.....	15
Olajnövény-piaci jelentés.....	17
Szójabab.....	17
Repcemag.....	17
Napraforgómag.....	17
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	19
Termelői és kikötői árak.....	23
Olajmagpiaci információk.....	25
Cukorpiaci jelentés.....	27

Összefoglaló

A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) novemberi előrejelzése szerint a 2016/2017. gazdasági évvel (július/június) közel azonos területről, világszerte 221 millió hektárról takaríthatnak be őszi és tavaszi búzát a 2017/2018. évi szezonban.

Magyarországon átlagosan 40 ezer forint/tonna körüli áfa és szállítási költség nélküli termelői áron kereskedtek az étkezési, 39 ezer forint/tonna áron a takarmánybúzával november harmadik hetében az AKI PÁIR adatai szerint. Előbbi 19 százalékkal, utóbbi 18 százalékkal múlta alul az előző év azonos időszakának árát.

Az *IGC* november elején közzétett prognózisában a korábban vártnál is több, 1 042 millió tonna kukorica betakarítására számít világszerte a 2016/2017. gazdasági évben. Ennek realizálódása egyre biztosabbnak tűnik, tekintettel arra, hogy a globális kibocsátás 80-90 százalékát adó északi féltekén hamarosan véget ér a betakarítás.

Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 38-39 ezer forint/tonna termelői áron cserélt gazdát a termény november harmadik hetében. Ez az árszint az egy évvel korábbit 15 százalékkal múlta alul.

A szójabab fronthavi jegyzése 380 dollár (*USD*)/tonna fölé emelkedett a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) november utolsó hetében.

A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) a repcemag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése meghaladta a 400 euró/tonna szintet november végén.

A fizikai piacon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 99 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát az olajmag november harmadik hetében, az egy évvel korábbinál 2 százalékkal olcsóbban.

Az Európai Bizottság szakértői az unióban 110 millió tonna cukorrépa betakarítását várják a 2016/2017. gazdasági évben, ami 8 százalékkal haladná meg az elmúlt évi mennyiséget. A cukortermelés előreláthatóan 17,59 millió tonna lesz.

Gabonapiaci jelentés

Búza

A Nemzetközi Gabonatanács (*IGC*) novemberi előrejelzése szerint a 2016/2017. gazdasági évvel (július/június) közel azonos területről, világszerte 221 millió hektárról takaríthatnak be őszi és tavaszi búzát a gazdák a 2017/2018. évi szezonban. Legfrissebb adataik szerint az egy évvel korábbinál kisebb területet foglalhat el a növény Kazahsztánban (11 millió hektár), az USA-ban (17,4 millió hektár), Kínában (23,9 millió hektár) és Ausztráliában (12,6 millió hektár), ugyanakkor nőhet a termőterület Oroszországban (26,9 millió hektár), Ukrajnában (6,7 millió hektár), Argentínában (4,8 millió hektár), a közel-keleti (18,3 millió hektár) és az észak-afrikai térségekben (7,1 millió hektár).

Az USA-ban befejeződött az őszi búza vetése, és az agrárminisztérium (*USDA*) a fejlődő állomány 55 százalékát ítélte jónak/kiválóknak november végén. Ukrajnában az őszi búzát és a tritikálét összesen 5,9 millió hektáron, a tervezett terület 95 százalékán vetették el a gazdák november 22-ig (*APK-Inforn*). Eközben Oroszországban a termelők végeztek az őszi növények (köztük az őszi búza) vetésével.

A *Tallage* szakértői szerint az Európai Unióban a tavalyival azonos területen, 24,2 millió hektáron került őszi-búza-vetőmag a földbe. Franciaországban és Németországban az ideinél 1-1 százalékkal nagyobb területről, 5,25 millió hektárról és 3,22 millió hektárról arathatnak búzát a termelők 2017 nyarán, miközben Lengyelországban (2,37 millió hektár) és Romániában (2,1 millió hektár) a 2016. évvel azonos területet jeleznek a szakértők. Az Egyesült Királyságban és Spanyolországban egyaránt 1,81 millió hektáron folyhat búzatermelés (mindkettő -1 százalék). Bulgáriában az egy évvel korábbinál 3 százalékkal nagyobb (1,14 millió hektár), ugyanakkor Magyarországon annál 1 százalékkal kisebb (0,99 millió hektár) területet foglalhat el a búza.

Az európai fizikai piacon a takarmánybúza ára a malmi búzáénál nagyobb mértékben emelkedett 2016. október 14. – november 10. között (*Tallage*). Sőt, míg Franciaországban 5 euróval 154 euró/tonnára (*FOB Creil*) és Németországban 6 euróval 162 euró/tonnára (Hamburg) nőtt a takarmánybúza ára, addig a malmi búzáé stagnált, vagy gyengült. Lengyelországban előbbi

7 euróval 152 euró/tonnára, utóbbi csupán 1 euróval 148 euró/tonnára drágult a jelzett napokban. Ugyanez a tendencia érvényes Bulgáriában és Romániában, ahol az állatok ellátására szánt termény ára átlagosan 9 euróval 157 euró/tonnáig (*FOB*), az étkezési minőségűé 4 euróval 163 euró/tonnáig (*FOB*) erősödött. Itt a szokatlanul nagymértékű drágulás hátterében az oroszországi és ukrainai étkezési búza felértékelődése áll (malmi búza 183 dollár/tonna, *FOB*; takarmánybúza 171 dollár/tonna, *FOB*). Ukrajnában ugyanis logisztikai problémák adódtak, miközben a termény iránt igen élénk volt India kereslete. Oroszországban amellet, hogy az eladók visszatartották árujukat, a minőségi búza alacsony aránya szintén az áremelkedés irányába hatott: a legalább 12 százalékos fehérjetartalmú búza a teljes termés mindössze 22 százalékát tette ki az idén, ami az elmúlt 8 év leggyengébb eredménye. Mindezek következtében a romániai és bulgáriai malmi búza volt a legversenyképesebb a dél-európai régióban a megfigyelt időszakban, ugyanakkor az északi tagországokban továbbra is a franciaországi terményt érte meg lekötni. Az oroszországi gabonaféle ebben az időszakban nem tudott versenyezni a dél-kelet-európaival az unión belül. Magyarországon átlagosan 40 ezer forint/tonna körüli áfa és szállítási költség nélküli termelői áron kereskedtek az étkezési, 39 ezer forint/tonna áron a takarmánybúzával november harmadik hetében az AKI PÁIR adatai szerint. Előbbi 19 százalékkal, utóbbi 18 százalékkal múlta alul az előző év azonos időszakának árát.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a búza front-havi jegyzése 150 dollár (*USD*)/tonnáról 145 dollár/tonnáig ereszkedett november negyedik hetében. A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) 168 euró/tonna környékén stabilizálódott a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése ugyanekkor. Magyarországon a Budapesti Értéktőzsde (*BÉT*) árupiaci szekciójában továbbra sem változott a malmi- és a takarmánybúza jegyzése: előbbié 41 ezer forint/tonna, utóbbié 39,5 ezer forint/tonna volt a legközelebbi lejáratra vonatkozóan november végén.

Kukorica

Az *IGC* november elején közzétett prognózisában a korábban vártnál is több, 1 042 millió tonna kukorica

betakarítására számít világszerte a 2016/2017. gazdasági évben. Ennek realizálódása egyre biztosabbnak tűnik, tekintettel arra, hogy a globális kibocsátás 80-90 százalékát adó északi féltekén hamarosan véget ér a betakarítás. A jelenlegi biztató kilátások alapján az előző gazdasági évit 71 millió tonnával meghaladó globális rekordtermés bőven fedezi az 1 026 millió tonnára jelzett felhasználást (+56 millió tonna), így akár 224 millió tonna tartalék is maradhat a szezon végére (+16 millió tonna, rekord!).

Az USA-ban a valaha volt legnagyobb kukoricatermés, 387-388 millió tonna betakarításán vannak túl a gazdák, a hozam hektáronként elérte a 11 tonnát. Oroszországban 2,4 millió hektárról (a termőterület 82 százaléka) 5,8 tonna/hektár hozam mellett 13,7 millió tonna kukorica került a tárolókba november végéig (*APK-Infom*). Az európai régió meghatározó kukoricaexportőreként számon tartott Ukrajnában 3,4 millió hektárról (79 százalék) 6,25 tonna/hektár hozam mellett 21 millió tonna kukoricát takarítottak be a termelők november 22-ig. Előbbinél összesen 14,5 millió tonna, utóbbinál 26-27 millió tonna kibocsátásra számítanak az *USDA* és az *IGC* elemzői az idén.

Az Európai Unióban a *Tallage* szakértői 8,76 millió hektárról (-6 százalék) 6,8 tonna/hektár termésátlaggal (+11 százalék) 59,6 millió tonna (+5 százalék) kukoricatermést valószínűsítene 2016-ban. Franciaországban az 1,5 millió hektár termőterületről 8,1 tonna/hektár hozam mellett a 2015. évinél 11 százalékkal kevesebb, mindössze 12,2 millió tonna termést jeleznek az elemzők, tekintettel arra, hogy a nyári aszály komoly kárt okozott a növényállományokban. Romániában az uniós átlagtól jócskán elmaradó, 3,5 tonna/hektár (+9 százalék) átlagterméssel 9 millió tonna (+3 százalék) kukoricát takaríthatnak be a gazdák idén ősszel. Olaszországban a termőterület 9 százalékos zsugorodását (680 ezer hektárra) az átlagtermés 9 százalékos javulása (9,8 tonna/hektárra) nem képes ellensúlyozni, így a 2015. évinél 1 százalékkal kevesebb, 6,7 millió tonna kukoricatermésre van kilátás. Magyarországon a Földművelésügyi Minisztérium (FM) tájékoztatása szerint

az 1 millió hektár körüli terület 93 százalékáról 8,6 tonna/hektár hozam mellett takarították be a termést a gazdák 2016. november 21-ig. A 9 millió tonnát meghaladó kibocsátás sem elképzelhetetlen hazánkban, ami 35 százalékkal haladná meg a 2015. évi termést, és minden idők második legjobb eredménye lenne.

Világszerte csökkent a kukorica fizikai piaci ára a 2016. október 14. – november 10. közötti időszakban a legközelebbi szállítási határidők vonatkozásában. Az USA-ból származó termény kikötői ára 5 dollárral 163 dollár/tonnára esett (*FOB*) jórészt az észak-amerikai ország biztató idei kibocsátása hatására. A termény exportára (*FOB*) Brazíliában 183 dollár/tonnára (-6 dollár), Argentínában 173 dollár/tonnára (-4 dollár), Ukrajnában 169 dollár/tonnára (-1 dollár) és Délkelet-Európában (Románia/Bulgária) 173 dollár/tonnára (-4 dollár) mérséklődött ezalatt. A fekete-tengeri térségben az esős idő miatt elhúzódó betakarítás mellett a minőségi problémák és a logisztikai nehézségek szabtak gátat a nagyobb mértékű áresésnek. Ugyanakkor a tavalyinál gyengébb termés Franciaországban a kikötői ár emelkedését eredményezte (3 dollárral 182 dollár/tonnára). A világpiacon az USA-ból származó kukorica a legversenyképesebb 2016. utolsó negyedében, amit az ukrajnai, az argentinai és a dél-kelet-európai (Románia/Bulgária) követ. A 2017. márciusi szállítmányok tekintetében az argentinai áru a legolcsóbb, ennél magasabb áron lehetett szerződni az Egyesült Államokban és a fekete-tengeri térségben megtermelt kukoricára. Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 38-39 ezer forint/tonna termelői áron cserélt gazdát a termény november harmadik hetében. Ez az ár szint az egy évvel korábbi 15 százalékkal multa alul.

A chicagói árutőzsdén 135-140 dollár/tonna között hullámzott a kukorica fronthavi jegyzése november negyedik hetében, ezzel szemben a párizsi árutőzsdén 165 euró/tonna fölé araszolt a termény legközelebbi lejáratra szóló jegyzése. A BÉT-en szintén erősödött a termény tőzsdei elszámoló ára, november végén 41-42 ezer forint/tonna körül alakult.

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára Magyarországon**

	2016. 46. hét	2016. 46. hét/2016. 45. hét (százalék)	2016. 46. hét/2015. 46. hét (százalék)
Étkezési búza	39 869	96	81
Takarmánybúza	38 868	103	82
Takarmánykukorica	38 523	102	85
Takarmányárpa	35 558	109	88

HUF/tonna

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2016.11.23.	2016.11.24.	2016.11.25.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	2016. december	HUF/tonna	41 000	41 000	41 000
	Takarmánybúza	2016. december	HUF/tonna	39 500	39 500	39 500
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2016. december	EUR/tonna	169	168	168
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2016. december	USD/tonna	147	–	145

Megjegyzés: A takarmány búzát 2016. szeptember 1-től nem jegyzik a BÉT-en.
Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

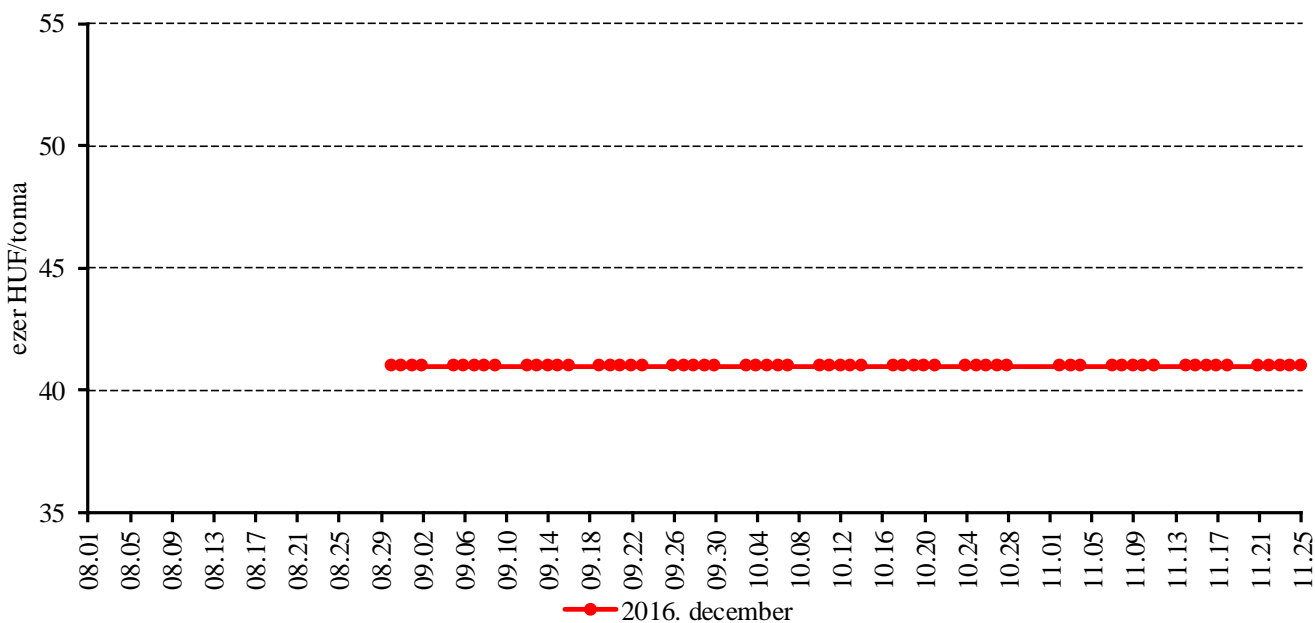
3. táblázat: **A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

	Szállítási határidő	Mértékegység	2016.11.23.	2016.11.24.	2016.11.25.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	2016. december	HUF/tonna	41 300	41 500	41 500
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2017. január	EUR/tonna	166	167	167
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2016. december	USD/tonna	138	–	137

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

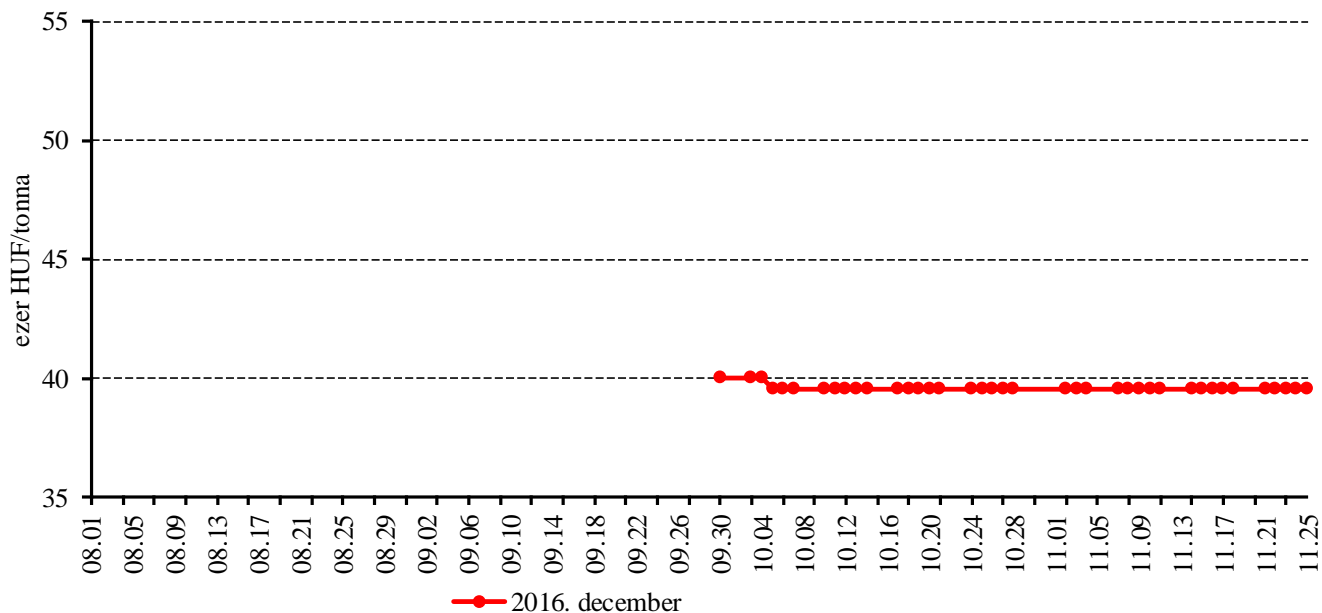
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)



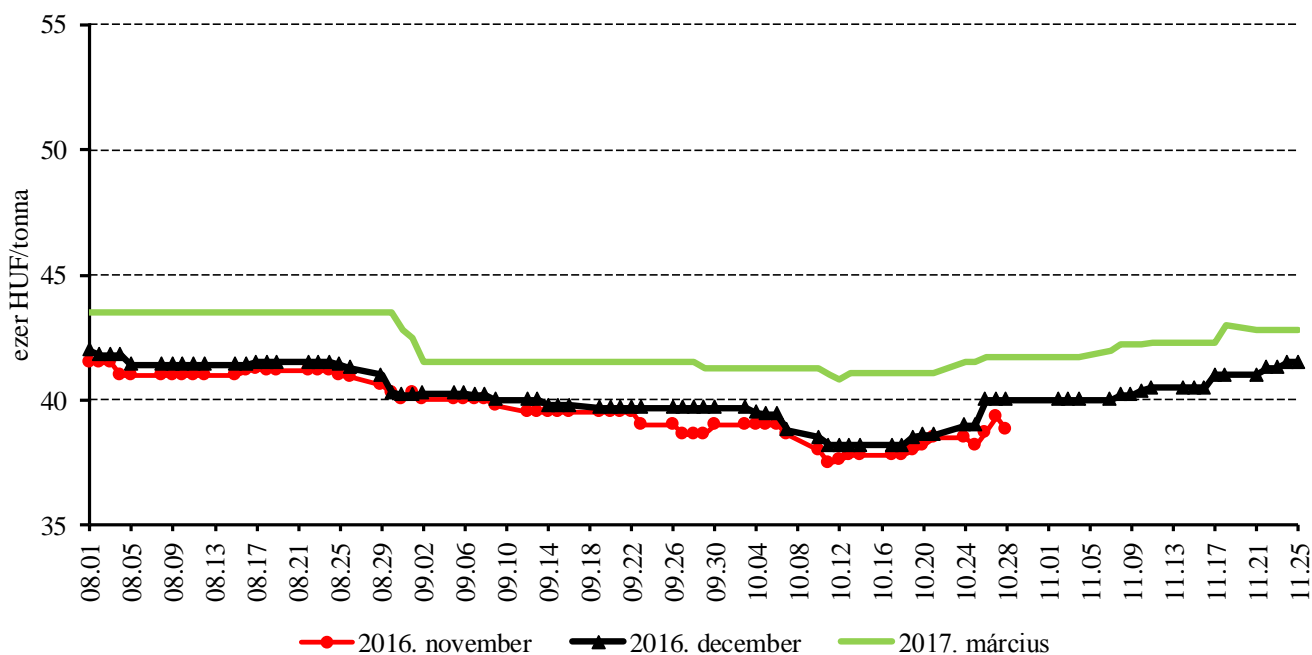
Megjegyzés: A malmi búzát 2016. augusztus 1–29. között nem jegyezték a BÉT-en.
Forrás: BÉT

2. ábra: A takarmánybúza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)



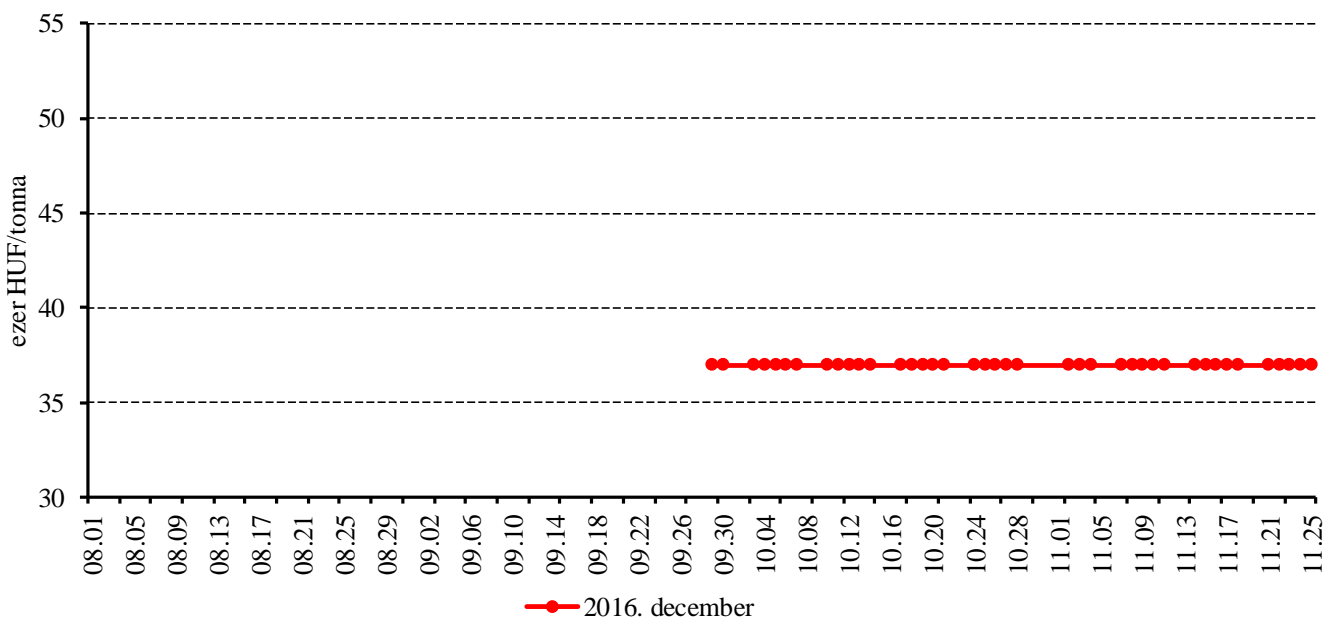
Megjegyzés: A takarmánybúzát 2016. szeptember 1–29. között nem jegyezték a BÉT-en.
Forrás: BÉT

3. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)



Forrás: BÉT

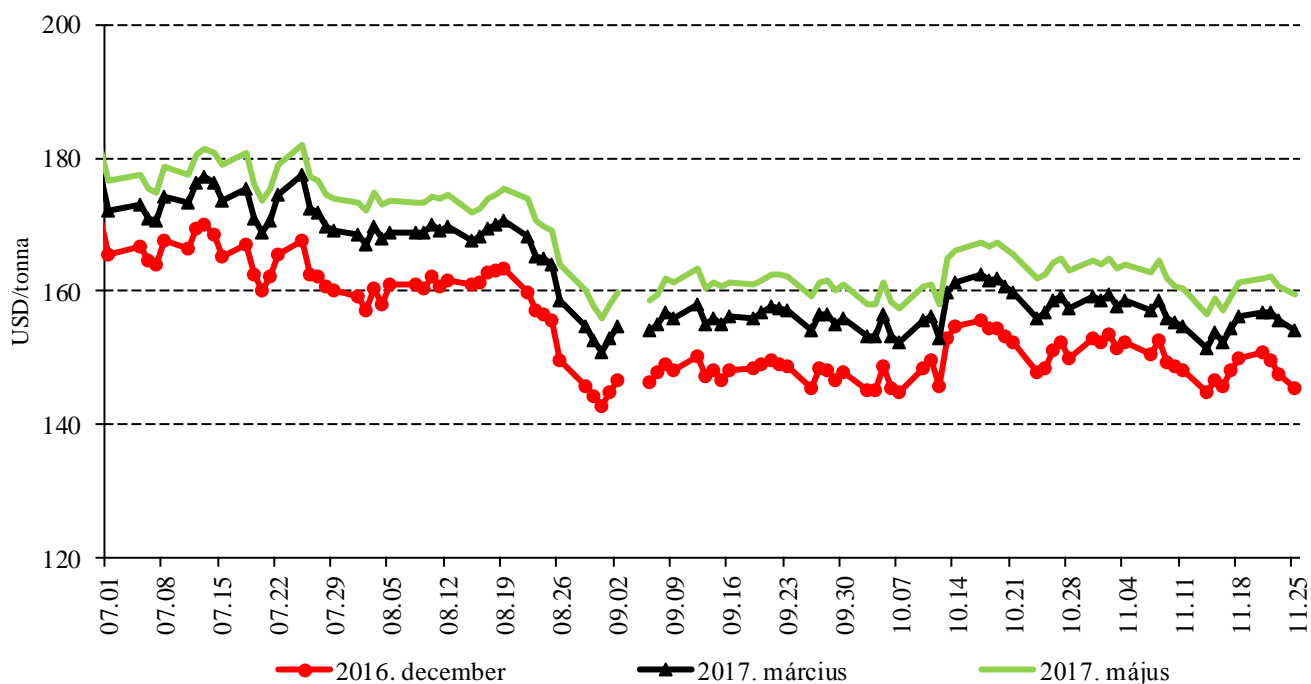
4. ábra: A takarmányárpa különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)



Megjegyzés: A takarmányárpát 2016. augusztus 1.–szeptember 28. között nem jegyezték a BÉT-en.

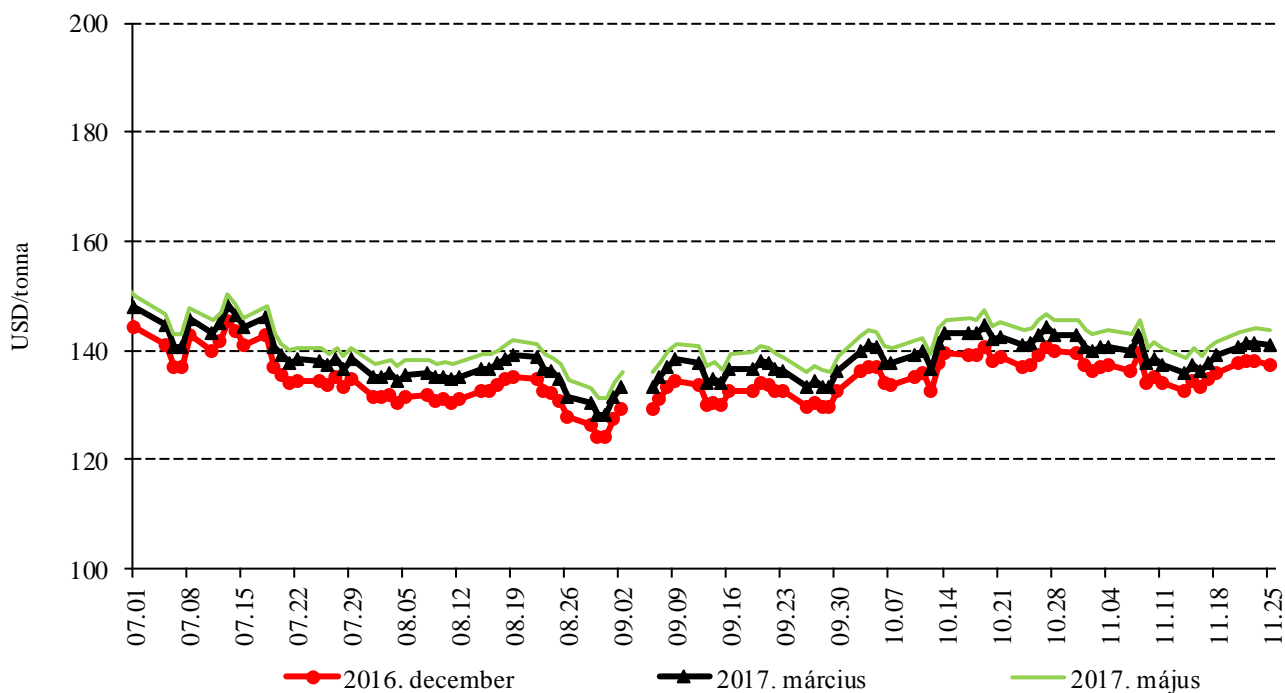
Forrás: BÉT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)



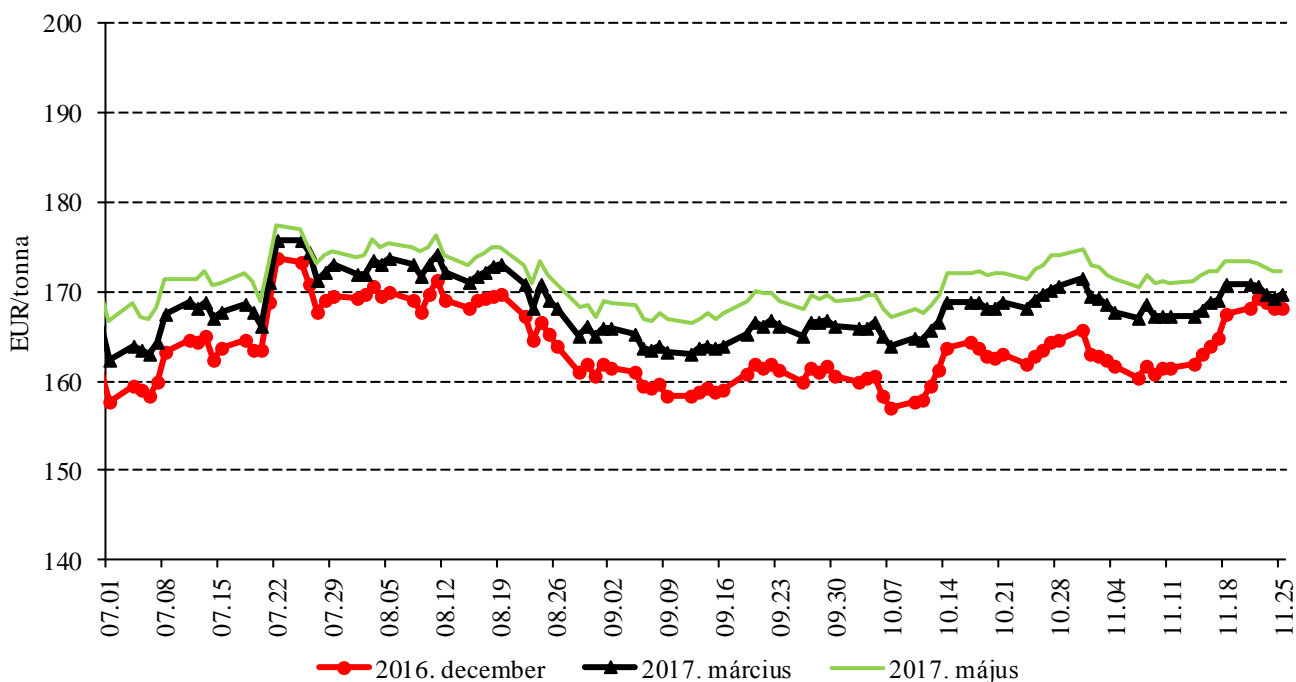
Forrás: CME Group

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)



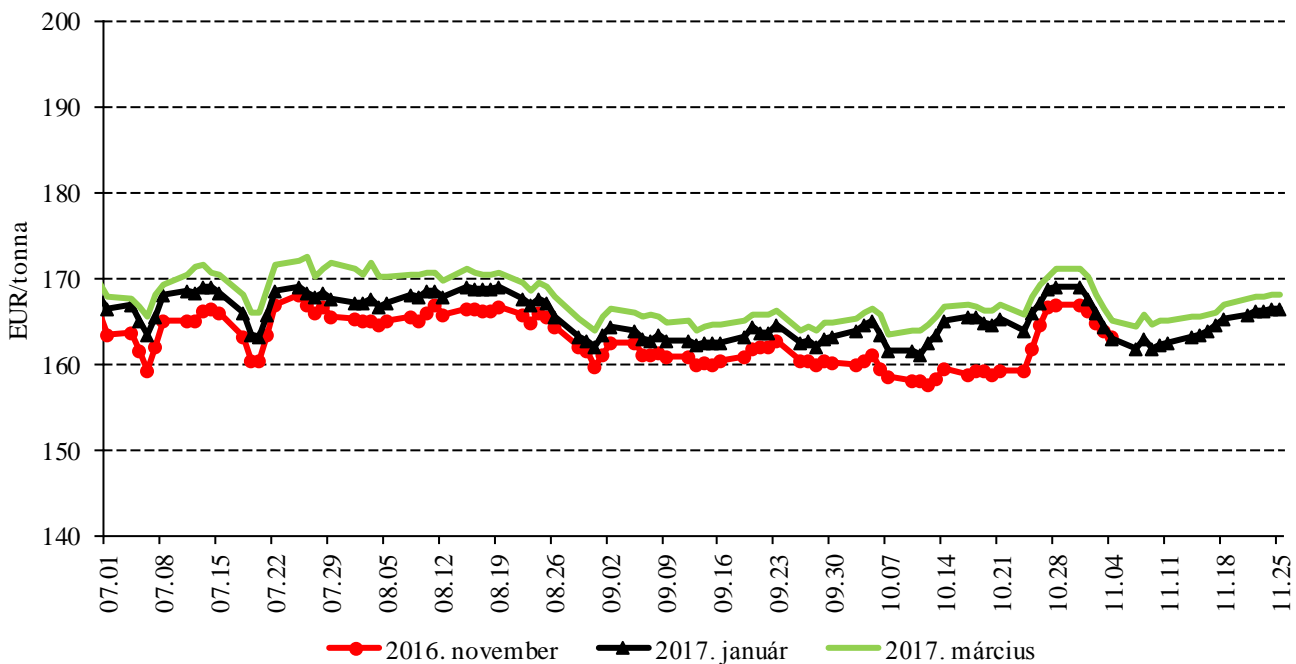
Forrás: CME Group

7. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)



Forrás: Euronext

8. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)



Forrás: Euronext

4. táblázat: A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2016. november 25.)

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2016. december	168	52 099	2016. december	145	42 479
2017. március	170	52 563	2017. március	154	45 033
2017. május	172	53 337	2017. május	159	46 602
2017. szeptember	173	53 415	2017. július	165	48 276
2017. december	175	54 189	2017. szeptember	171	49 887
2018. március	177	54 885	2017. december	177	51 777
KUKORICA					
2017. január	167	51 557	2016. december	137	40 173
2017. március	168	52 021	2017. március	141	41 210
2017. június	171	52 950	2017. május	144	42 014
2017. augusztus	174	53 879	2017. július	147	42 911
2017. november	171	52 795	2017. szeptember	149	43 647
2018. január	166	51 402	2017. december	153	44 568

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása

Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}		
		2016. 11. 18. (százalék)	2016. 11. 25. (százalék)	
Búza	2016. december	145,36	23,3	23,2
Kukorica	2016. december	137,47	15,5	19,2
Szójabab	2017. január	384,34	15,4	18,2
Szójadara	2016. december	353,52	19,9	37,5

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalék eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2016. november 22.)

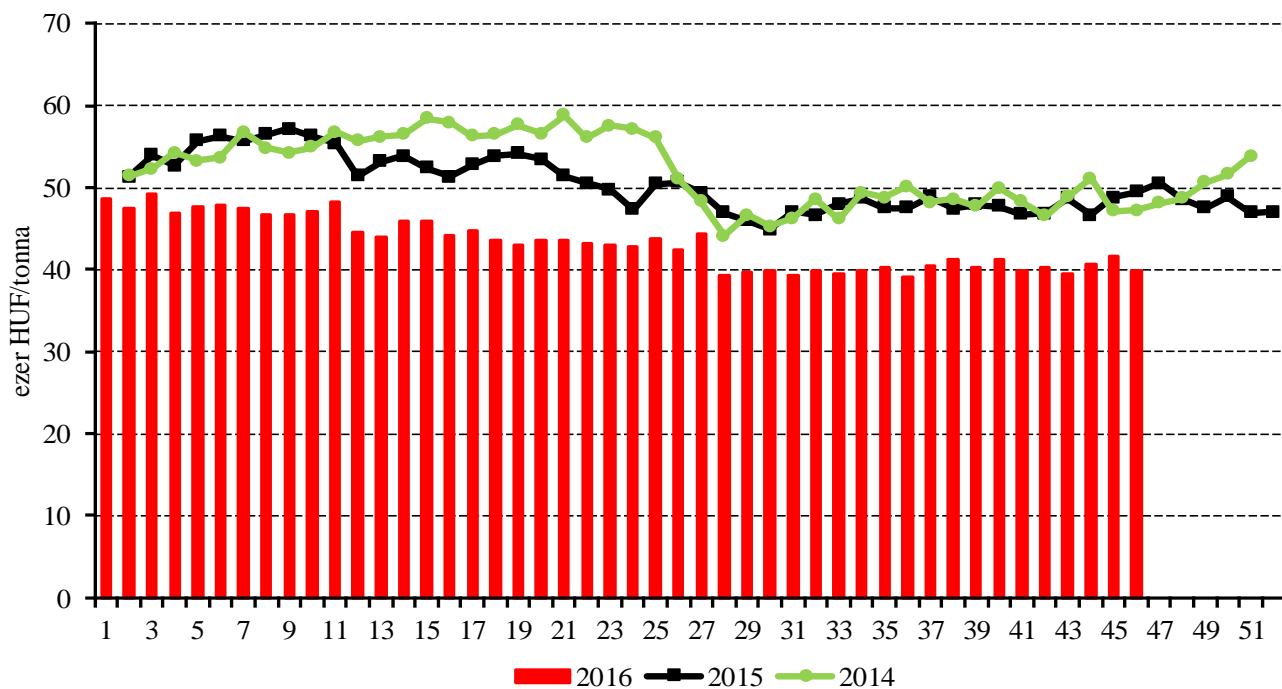
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	95 022	101 422	78 392	7 403	14 405	79 131	190 239	38 708	75 405	36 957	69 953
Kukorica	320 029	616 366	267 090	6 743	28 258	183 579	229 217	73 632	185 730	56 757	144 104
Szójabab	159 037	379 580	136 671	3 974	16 790	145 457	29 813	40 491	81 266	56 665	38 671
Szójadara	94 305	231 402	78 263	362	11 380	53 622	34 608	15 815	44 727	21 671	32 039

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

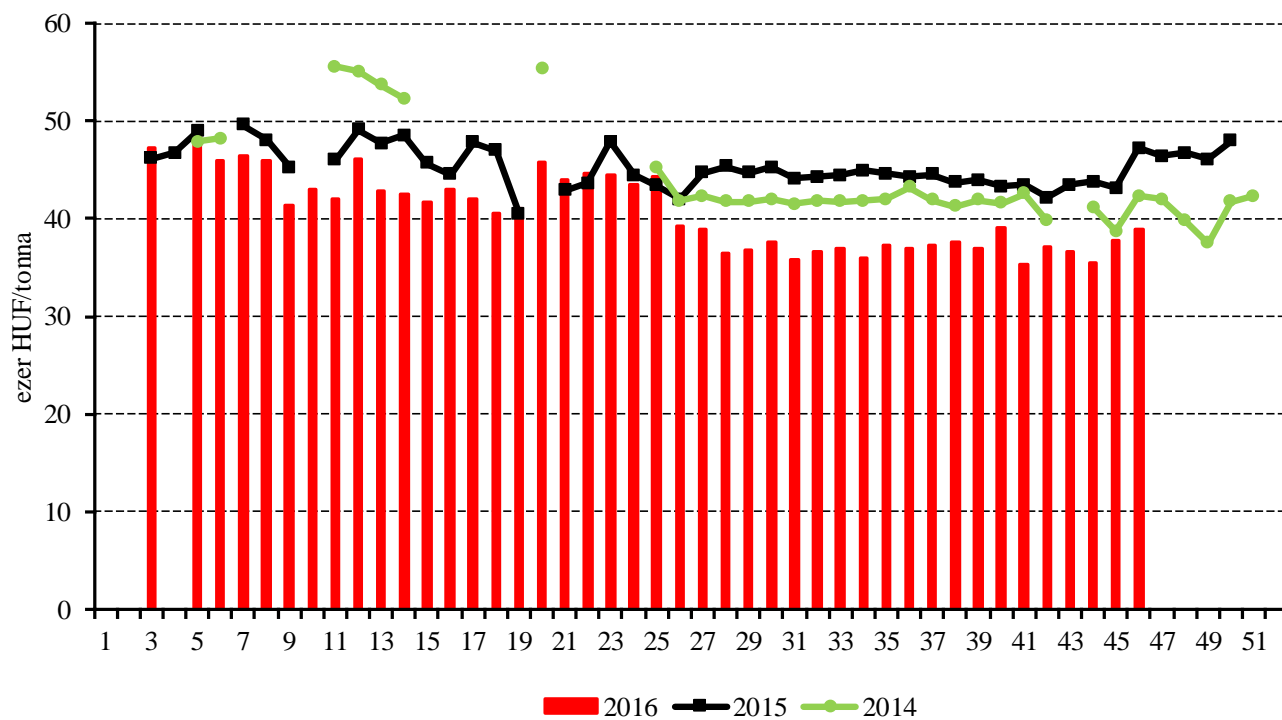
Termelői és kikötői árak

9. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)



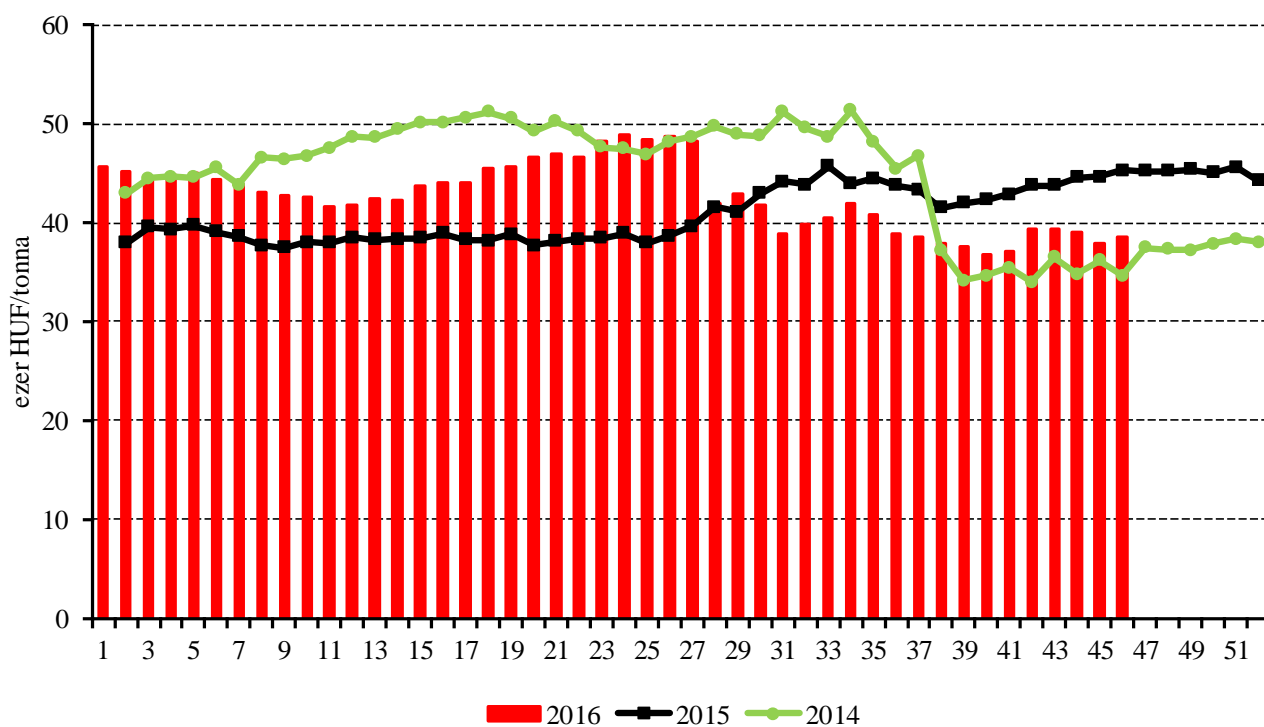
Forrás: AKI PÁIR

10. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)



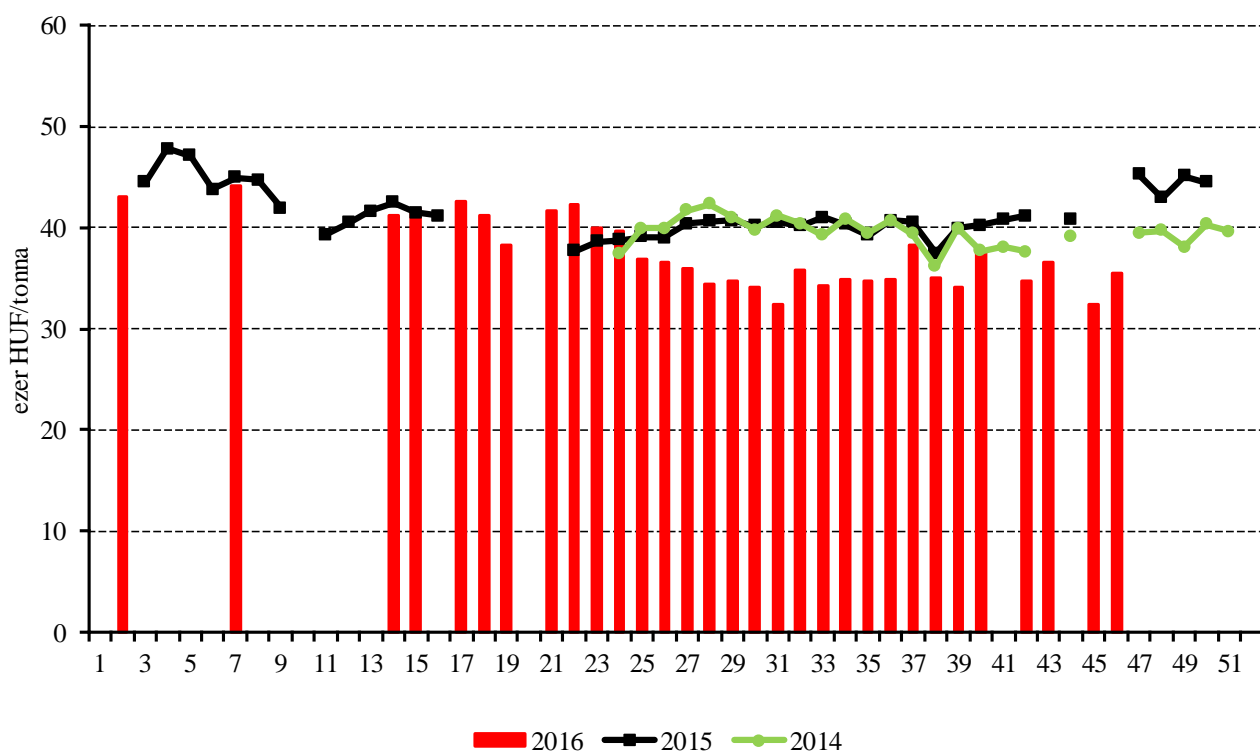
Forrás: AKI PÁIR

11. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)



Forrás: AKI PÁIR

12. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)



Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára

	Mértékegység	2016.11.05.	2016.11.12.	2016.11.19.	2016.11.27.	
BÚZA	USA, FOB HRW	USD/tonna	197	196	199	201
	Franciaország, FOB Rouen (superior)	USD/tonna	189	186	186	187
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	179	180	181	182
	Ukrajna, 11,5% FOB	USD/tonna	175	177	180	180
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	167	171	166	175
KUKORICA	USA, FOB NOLA	USD/tonna	165	162	160	164
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	168	167	164	167
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	182	171	184	165
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	174	174	174	177
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	160	152	154	156
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	159	160	158	160
	Románia, FOB Constanța	USD/tonna	159	156	154	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Hammersmith, MADR, Európai Bizottság

8. táblázat: A gabonafélék európai termelői ára

		2016. 43. hét	2016. 44. hét	2016. 45. hét	2016. 46. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	128	133	138	133
	Németország, DEPSILO Hamburg	169	165	166	170
	Franciaország, DELPORT Rouen	164	n. a.	167	167
	Románia, DEPSILO Banat	133	132	137	144
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Németország, DEPSILO Hamburg	163	163	164	165
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	149	n. a.	153	154
	Románia, DEPSILO Oltenia	n. a.	137	n. a.	136
	Egyesült Királyság, FGATE	146	149	153	155
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Plevén	130	135	138	138
	Németország, DEPSILO Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	158	n. a.	160	161
	Románia, DEPSILO Oltenia	129	128	142	131
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	118	122	122	122
	Németország, DEPSILO Hamburg	146	144	145	147
	Franciaország, DELPORT Rouen	134	n. a.	134	135
	Románia, DEPSILO Muntenia	131	133	133	131
	Egyesült Királyság, FGATE	122	127	131	133

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszközeire pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Kiszereelés	Mértékegység	2015. 46. hét	2016. 45. hét	2016. 46. hét	2016. 46. hét/ 2015. 46. hét (százalék)	2016. 46. hét/ 2016. 45. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	608	482	1 298	214	270
		HUF/kg	74	67	67	91	101
	zsákos	tonna	1 581	1 633	1 794	114	110
		HUF/kg	77	69	68	89	99
	zacskós	tonna	629	993	1 211	193	122
		HUF/kg	90	79	78	87	98
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	31	31	19	61	61
		HUF/kg	85	77	78	91	101
	zacskós	tonna	35	64	75	213	117
		HUF/kg	96	90	86	90	96
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	435	329	690	159	210
		HUF/kg	74	65	65	87	99
	zsákos	tonna	495	404	575	116	142
		HUF/kg	74	66	67	90	101
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	163	203	323	198	159
		HUF/kg	80	73	71	89	98
	zsákos	tonna	63	26	56	90	220
		HUF/kg	83	77	74	90	97
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	45	62	93	207	150
		HUF/kg	98	90	87	89	97

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: **Az ipari keveréktakarmányok feldolgozó értékesítési ára Magyarországon**

	Mértékegység	2015. október	2016. szeptember	2016. október	2016. október/ 2015. október (százalék)	2016. október / 2016. szeptember (százalék)
Brojlertáp	tonna	9 210	9 645	8 248	90	86
	HUF/tonna	96 715	89 716	89 849	93	100
Hízósertéstáp	tonna	10 033	8 409	9 512	95	113
	HUF/tonna	78 053	70 089	69 482	89	99

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2015. január–augusztus	2016. január–augusztus	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	888,78	1 289,84	145,13
	10039000 Árpa, nem vető	484,97	439,59	90,64
	10059000 Kukorica, nem vető	3 375,78	1 699,61	50,35
Import	10019900 Búza, nem vető	102,83	112,28	109,19
	10039000 Árpa, nem vető	38,70	26,20	67,70
	10059000 Kukorica, nem vető	43,83	11,33	25,85

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2015. július 1.– 2015. november 11.	2016. július 1.– 2016. november 8.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	7 673	8 362	109
	Árpa	4 358	1 325	30
	Kukorica	589	875	149
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	1 437	943	66
	Árpa	216	266	123
	Kukorica	3 583	2 746	77

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

		millió tonna					
		USDA		IGC		Tallage	
		2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		736	745	737	749	713	720
Felhasználás		712	737	720	736	706	715
Export		172	174	164	167	167	170
Import		172	174	164	167	167	170
Zárókészlet		241	249	222	235	222	228
KUKORICA							
Termelés		960	1 031	971	1 042	937	1 016
Felhasználás		959	1 022	970	1 026	934	971
Export		144	140	136	133	145	136
Import		144	140	136	133	145	136
Zárókészlet		209	218	208	224	252	297

^{a)} Előzetes adat. ^{b)} Előrejelzés.
Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

Az USA agrárminisztériuma (*USDA*) és az *Oil World* piacelemző vállalat egyaránt felfelé, 334-336 millió tonnára módosította a szójabab globális, 2016/2017. gazdasági évben várható termését. Az egy évvel korábbinál 22-23 millió tonnával nagyobb kibocsátás mindenkor rekord lenne. Noha az északi féltekén már a végéhez közelít a betakarítás és a várakozásoknak megfelelően biztató a kibocsátás, a teljes termelés felét adó déli féltekén csak hónapok múlva kezdődik az aratás, így a jelenlegi várakozások akár számottevően is módosulhatnak.

A világ legnagyobb termelőjénél, az USA-ban 119 millió tonna szójababot takarítottak be a gazdák az őszi folyamán. A *Tallage* piacelemző vállalat adatai szerint az Európai Unióban a hektáronkénti hozam 6 százalékos javulása miatt (2,76 tonna/hektárra) az egy évvel korábbihoz hasonlóan 2,3 millió tonna lehet az idei kibocsátás a termőterület 4 százalékos csökkenése ellenére (836 ezer hektárra).

Magyarországon a Földművelésügyi Minisztérium (FM) tájékoztatása szerint a gazdák 61 ezer hektárról csaknem 3 tonna/hektár hozam mellett 181 ezer tonna babot takarítottak be. A 2015. évinél 24 százalékkal nagyobb kibocsátás rekordnak számít.

A szójabab fronthavi jegyzése 380 dollár (*USD*)/tonna fölé emelkedett a chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) november utolsó hetében.

Repcemag

Az *Oil World* adatai szerint az előző szezonhoz viszonyítva 6 százalékkal kevesebb, alig 60 millió tonna lehet a repcemag/canola globális kibocsátása a 2016/2017. gazdasági évben, ami az elmúlt nyolc szezon legkisebb termését jelentené. A felhasználás (sajtolás és egyéb célú) várhatóan ebben az idényben is felülmúlja a termelést, és a zárókészlet 14 százalékkal 5,3 millió tonnára apadhat.

A *Tallage* előrejelzése szerint az Európai Unióban 6,6 millió hektáron vetették el a gazdák a repcemagot 2016 őszén, szemben az idei 6,5 millió hektár betakarított területtel. Magyarországon az FM tájékoztatása szerint a tavalyihoz képest 50 ezer hektárral nagyobb

területen, összesen 281 ezer hektáron fejeződött be a repce vetése.

A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) a repce-mag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése meghaladta a 400 euró/tonna szintet november végén. Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsdén 107 ezer forint/tonna szinten vezették ki a novemberi jegyzést október 28-án. Azóta vételi és eladási ajánlat sem érkezett a terményre, így a kereskedése – vélhetően átmenetileg – szünetelt.

Napraforgómag

Igen biztatóak a napraforgómag globális, 2016/2017. gazdasági évi terméskilátásai. Az *Oil World* és az *USDA* szakértői rekordtermést, 44-46 millió tonnát várnak a világon, ez 3-4 millió tonnával haladná meg a 2015/2016. évi szezon kibocsátását. Abban eltér az elemzők véleménye, hogy a teljes felhasználás (sajtolás és egyéb) alul- vagy felülmúlja-e a termelést – jöllehet az olajipari feldolgozásra szánt mennyiség rekordszintre emelkedhet –, így a globális zárókészlet kismértékű emelkedése vagy csökkenése sem zárható ki.

Az északi féltekén befejeződött a napraforgó betakarítása. A világ legnagyobb napraforgóolaj-exportőreiként számon tartott szovjet utódállamokban, Ukrajnában és Oroszországban együttesen rekordmennyiségű, 23,5-24,4 millió tonna mag termett (+11-12 százalék). Az Európai Unióban 8,3 millió tonna mag (+9 százalék) került a tárolókba az idén.

Magyarországon az idei rekordok éve volt a napraforgó-termesztés szempontjából, hiszen a valaha volt legnagyobb területről (629 ezer hektár), soha nem tapasztalt hozam (3 tonna/hektár) mellett 1,87 millió tonna termést takarítottak be a gazdák. Mindemellett a hazai átlagtermés világszinten is rekordnak számít.

Magyarországon, a Budapesti Értéktőzsde árupiaci szekciójában 105 ezer forint/tonnáig erősödött a napraforgómag legközelebbi lejáratra szóló jegyzése november második felében. A fizikai piacon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 99 ezer forint/tonnáért cserélt gazdát az olajmag november harmadik hetében, az egy évvel korábbinál 2 százalékkal olcsóbban.

14. táblázat: **Az olajmagok termelői ára Magyarországon**

	2016. 46. hét	2016. 46. hét/2016. 45. hét (százalék)	2016. 46. hét/2015. 46. hét (százalék)
Napraforgómag	99 170	88	100
Repcemag	–	–	–

HUF/tonna

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR

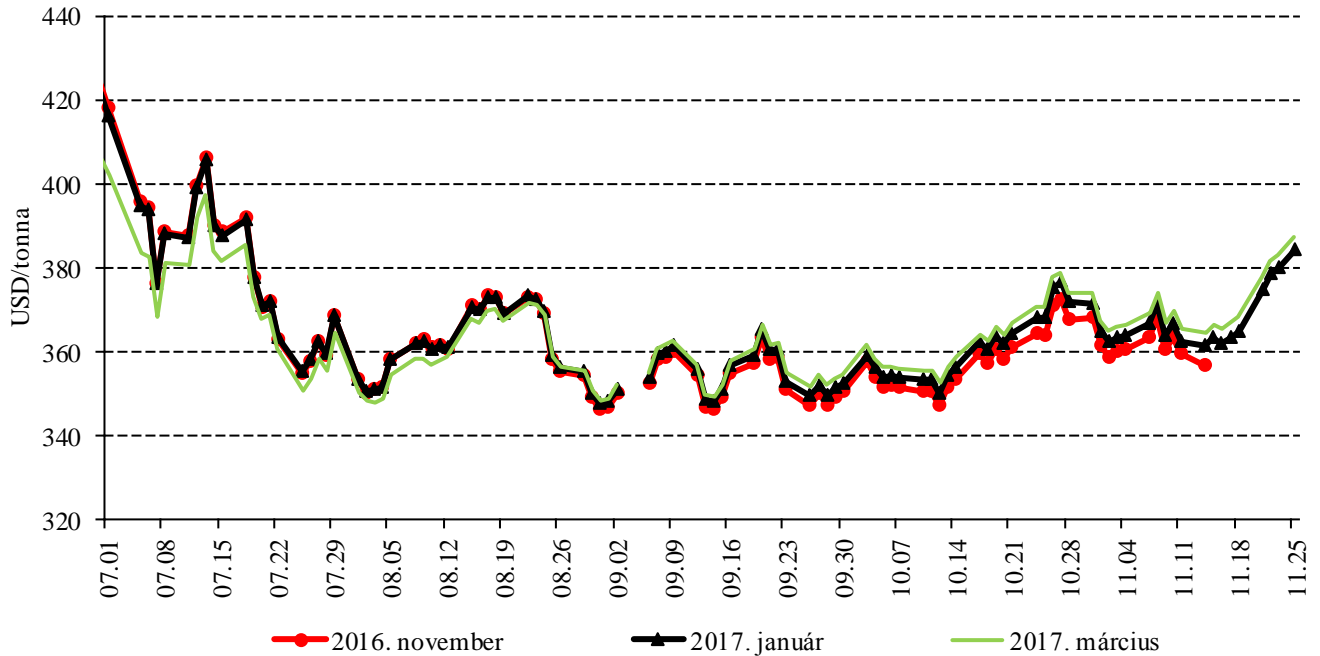
15. táblázat: **Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken**

		Szállítási határidő	Mértékegység	2016.11.23.	2016.11.24.	2016.11.25.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	2016. december	HUF/tonna	105 000	105 000	105 000
	Repcemag	2016. december	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2017. február	EUR/tonna	406	404	402
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2017. január	USD/tonna	380	–	384

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

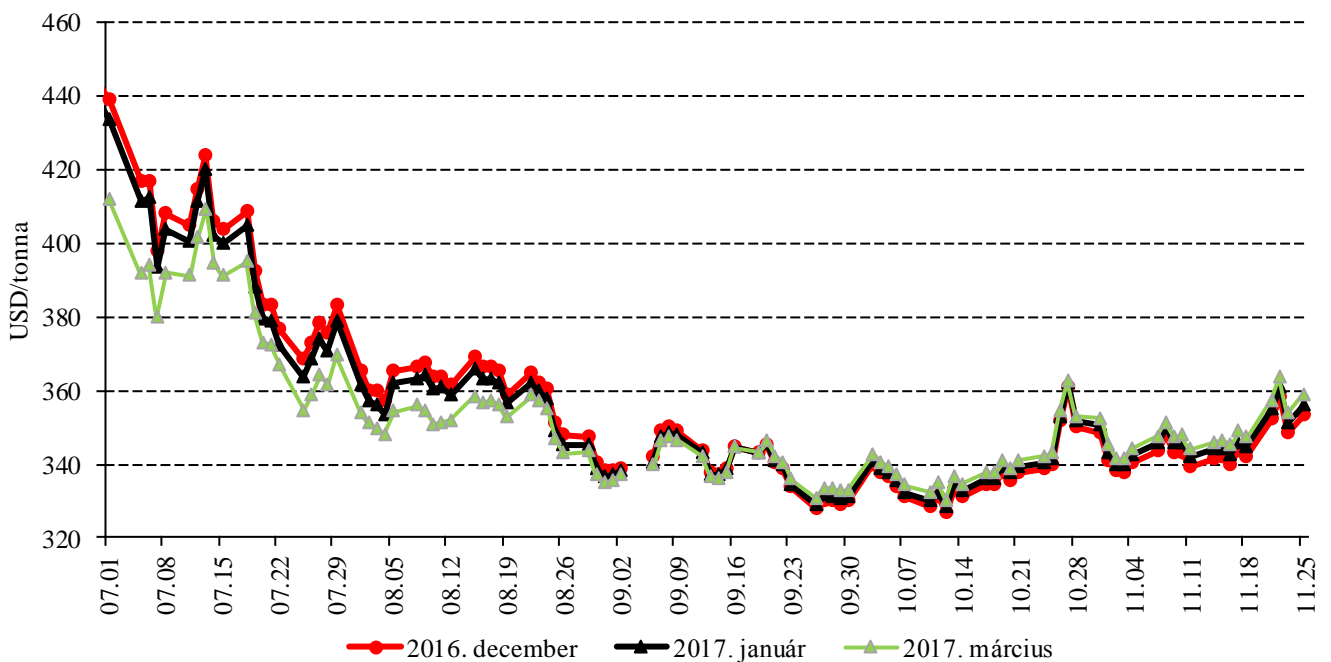
Az olajmagok és származékaik jegyzése

13. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)



Forrás: CME Group

14. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)



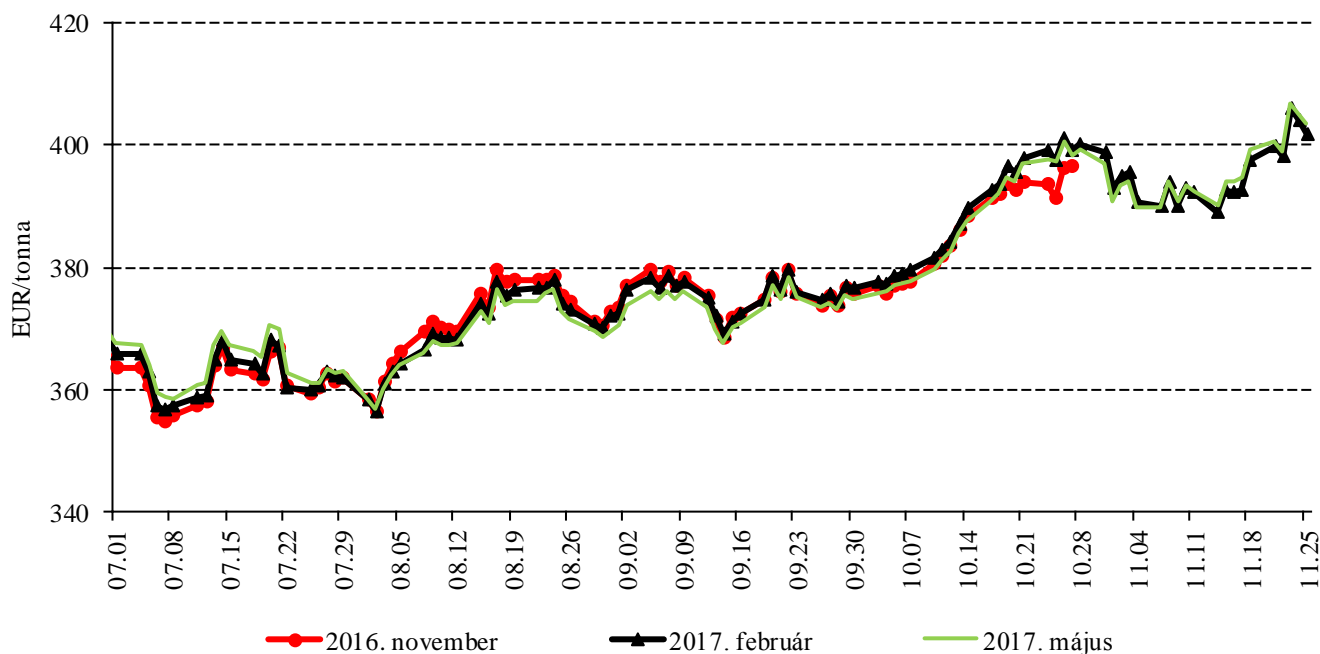
Forrás: CME Group

15. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2016)



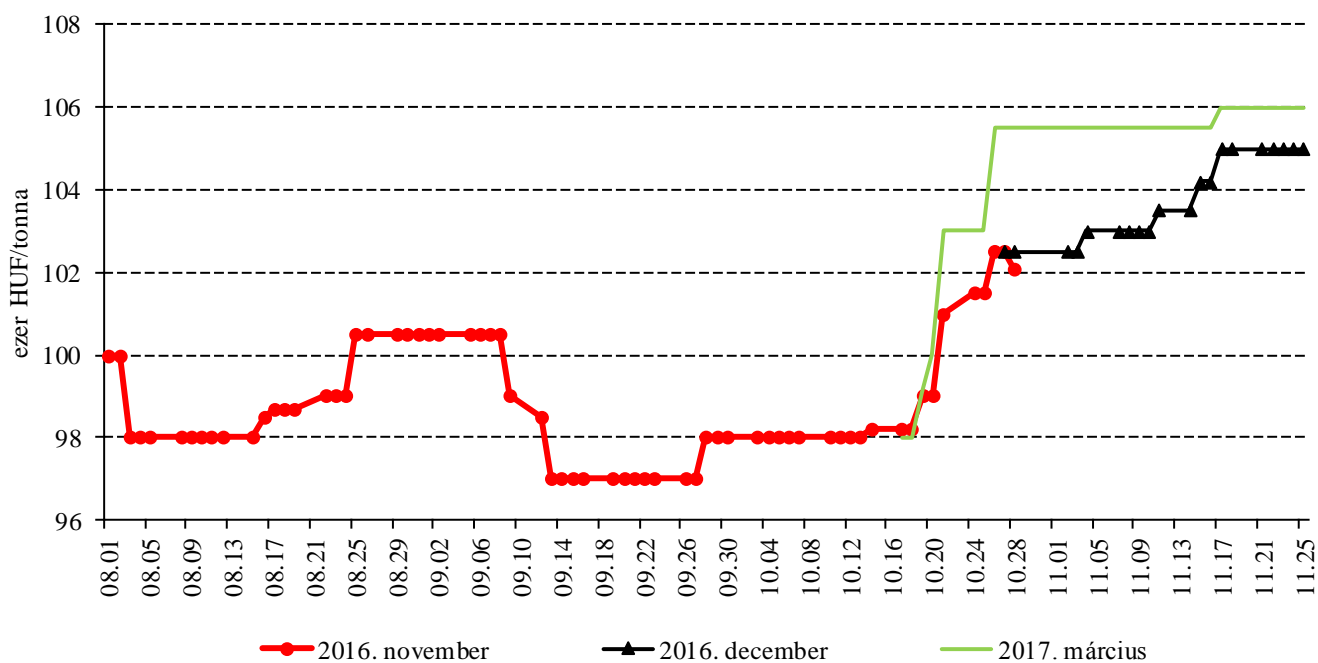
Forrás: CME Group

16. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2016)



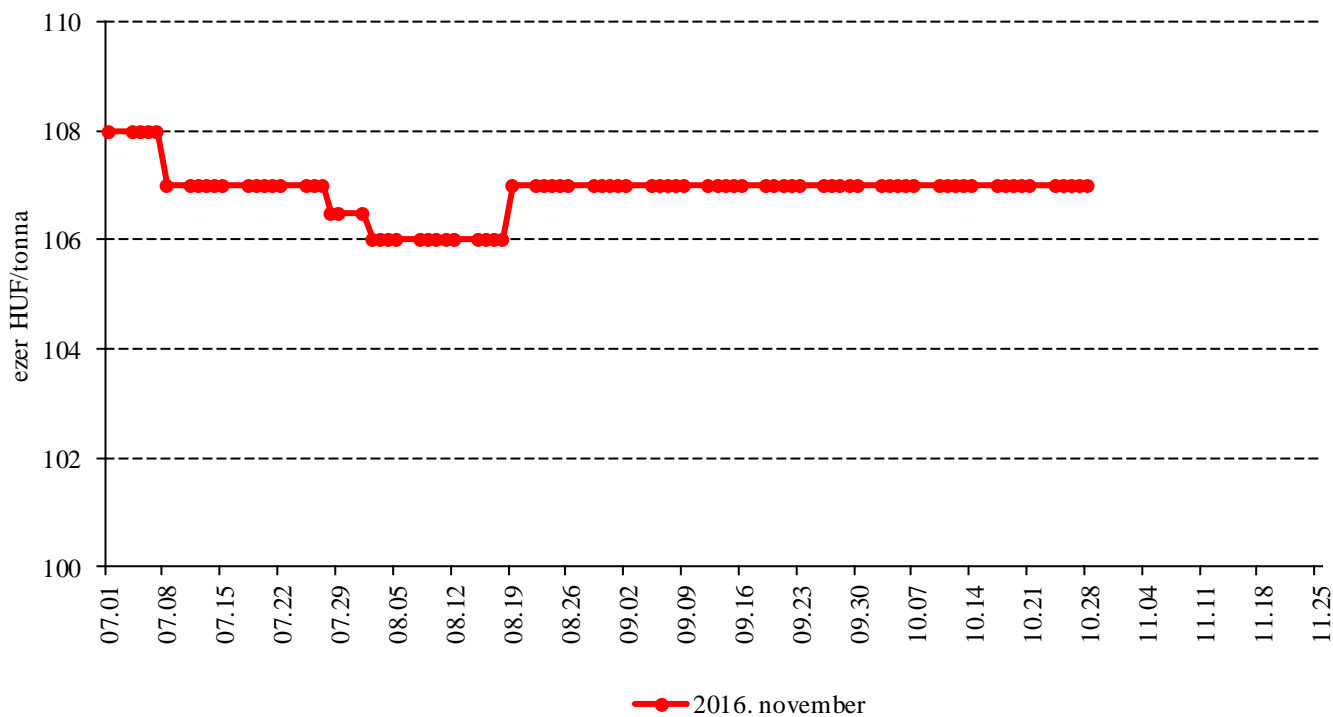
Forrás: Euronext

17. ábra: A napraforgómag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)



Forrás: BÉT

18. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén (2016)



Megjegyzés: A repcemagot 2016. november 1. óta nem jegyzik a BÉT-en.

Forrás: BÉT

16. táblázat: Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2016. november 25.)

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2017. február	402	124 402
	2017. május	404	125 021
	2017. augusztus	385	119 215
	2017. november	386	119 602
	2018. február	387	119 757
	2018. május	390	120 686
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2017. január	384	112 316
	2017. március	387	113 219
	2017. május	390	113 841
	2017. július	391	114 291
	2017. augusztus	390	113 926
	2017. szeptember	383	111 886
SZÓJADARA	2016. december	354	103 309
	2017. január	356	104 051
	2017. március	359	104 855
	2017. május	361	105 434
	2017. július	363	106 015
	2017. augusztus	362	105 726

Forrás: Euronext, CME Group

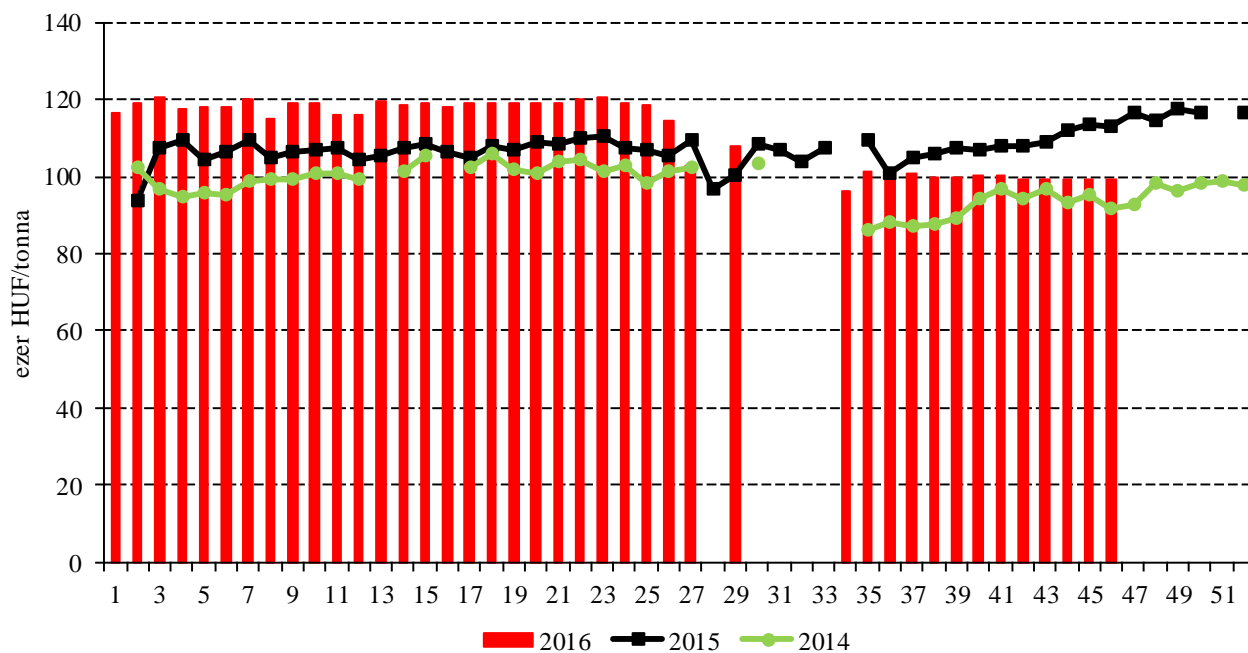
17. táblázat: A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2016. november 22.)

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	735	226 534
Napraforgóolaj (finomított)		858	264 290
Szójaolaj (nyers)		778	239 633
Szójaolaj (finomított)		843	259 667
Napraforgódara	Ausztria	215	66 265
Repcedara		215	66 265

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

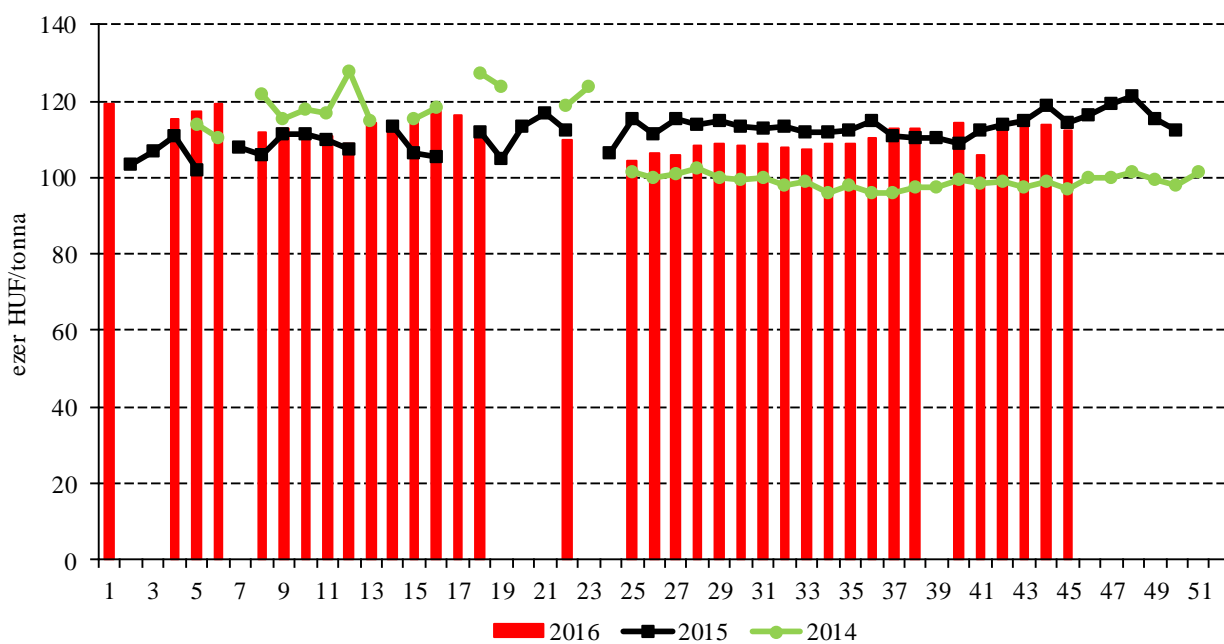
Termelői és kikötői árak

19. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)



Forrás: AKI PÁIR

20. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2014-2016)



Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: **Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára**

		USD/tonna				
		2016.11.05.	2016.11.12.	2016.11.19.	2016.11.27.	
SZÓJA	BAB	USA FOB NOLA	388	396	391	405
		Brazília FOB	405	418	410	420
		EU CIF, USA-ból	397	412	n. a.	n. a.
		EU CIF Brazíliából	407	419	n. a.	n. a.
		Fekete-tenger FOB	382	390	390	393
	DARA	EU CIF Rotterdam	337	345	n. a.	n. a.
OLAJ	EU FOB	871	890	872	888	
REPCE	MAG	Franciaország FOB Moselle	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
		EU, 00 CIF Hamburg	441	433	n. a.	n. a.
	DARA	EU FOB Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	907	889	n. a.	n. a.
NAPRAFORGÓ	MAG	EU CIF Amszterdam	420	420	n. a.	n. a.
	DARA	Franciaország CIF	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
		Ukrajna FOB	185	195	195	180
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	830	833	n. a.	n. a.
		Fekete-tenger FOB	765	765	n. a.	n. a.
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	735	735	n. a.	n. a.	

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: APK-Inform, Hammersmith, Oil World, Tallage

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozóinak értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2015. 46. hét	2016. 45. hét	2016. 46. hét	2016. 46. hét/ 2015. 46. hét (százalék)	2016. 46. hét/ 2016. 45. hét (százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	465	...	107	23	...
	HUF/tonna	245 550	...	238 704	97	...
Napraforgódara	tonna	4 397	4 825	8 034	183	166
	HUF/tonna	61 040	52 644	51 073	84	97
Nyers repceolaj	tonna	–	–	–
	HUF/tonna	–	–	–
Repcedara	tonna	1 440	1 215
	HUF/tonna	68 453	63 252

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

		ezer tonna		
		2015. január–augusztus	2016. január–augusztus	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	315,30	347,61	110,25
	1206 Napraforgómag	233,57	246,28	105,44
	2304 Szójadara	60,02	66,79	111,28
Import	1205 Repcemag	67,79	68,10	100,47
	1206 Napraforgómag	45,41	37,34	82,24
	2304 Szójadara	300,96	279,80	92,97

Forrás: KSH

21. táblázat: A világ olajmagnérlege

	USDA		Oil World		Tallage	
	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}	2015/2016 ^{a)}	2016/2017 ^{b)}
SZÓJABAB						
Termelés	313	336	312	334	313	331
Felhasználás	316	329	315	329	315	329
Export	132	139	135	138	135	140
Import	133	136	134	139	135	140
Zárókészlet	77	82	82	86	82	83
REPCEMAG						
Termelés	70	68	64	60	68	66
Felhasználás	71	69	64	61	68	67
Export	15	14	15	14	14	14
Import	14	14	15	15	14	14
Zárókészlet	7	6	6	5	6	4
NAPRAFORGÓMAG						
Termelés	40	44	42	47	41	46
Felhasználás	41	44	42	47	41	45
Export	2	2	2	2	2	3
Import	2	1	2	2	2	3
Zárókészlet	2	2	3	3	3	4

^{a)} Előzetes adat.

^{b)} Előrejelzés.

Forrás: USDA, Oil World, Tallage

Cukorpiaci jelentés

Az Európai Unióban az alacsony cukorárak miatt a cukorrépa termőterülete 14,7 százalékkal 1,337 millió hektárra zsugorodott a 2015/2016. gazdasági évben. Az Európai Bizottság adatai szerint a közösségben 16,6 millió tonna cukrot állítottak elő a 2015/2016. gazdasági évben, kevesebbet, mint a 2014/2015. évi szezonban (17,4 millió tonna). A tagállamok csaknem 3,37 millió tonna cukrot importáltak, közel ugyanannyit, mint az előző, 2014/2015. gazdasági évben. Beszállítás főleg azon régiókból érkezett, amelyeknek az Európai Unió vámkedvezményt biztosít: Mauritius, Szváziföld, Mozambik, Fidzsi-szigetek, Szudán, Zimbabwe és Guyana.

A kisebb mennyiségű cukor-előállítás miatt az unió cukorkészlete apadt. Az Európai Bizottság adatai szerint a 2014/2015. gazdasági év végén a cukorkészlet 3,99 millió tonna, míg a 2015/2016. szezon végén 1,34 millió tonna volt.

Év elejétől emelkedtek az európai cukorárak, amit a globális cukorpiaci folyamatok is támogattak. A *Czarnikow* elemzőközpont adatai alapján a világ cukortermelése 174,1 millió tonnára várható az idén, miközben a felhasználás 184,4 millió tonna lehet. A globális felhasználás növekedési üteme meghaladja a kibocsátást, ami a globális készletek csökkenését eredményezi.

A New-York-i árutőzsdén 280-300 dollár (USD)/tonna között mozgott a nyerscukor legközelebbi határidőre szóló jegyzése, ugyanakkor 2016 novemberében már 460-480 dollár/tonna között folyt a kereskedelem. A londoni árutőzsdén a fehércukor fronthavi jegyzése 2016 januárjában 400-410 dollár/tonna volt, míg novemberben már 40 százalékkal magasabban, 560-580 dollár/tonna között kereskedtek a termékkel.

Az Európai Unióban a kvótacukor felhasználása 16,7 millió tonna volt 2015-ben és 2016-ban is. A magas cukorárak hatására az ipari cukor felhasználása 30 százalékkal csökkent (2014/2015: 2,60 millió tonna; 2015/2016: 1,84 millió tonna).

Az Európai Bizottság szakértői az unióban 110 millió tonna cukorrépa betakarítását várják a 2016/2017. gazdasági évben, ami 8 százalékkal haladná meg az elmúlt évi mennyiséget. Az Európai Bizottság 2016 októberében közzétett adatai szerint a cukorrépa hozama 73,82 tonna/hektár lehet, ami magasabb az elmúlt öt év átlagánál (71,83 tonna/hektár). A cukortermelés előre láthatóan 17,59 millió tonna lesz, ami meghaladja az

előző évit. Mivel a cukorrépakampány még folyamatban van, ezért a hozamok és a cukortartalom is változhat.

Franciaországban, Hollandiában, Belgiumban és Nagy-Britanniában tavasszal a csapadékos időjárás hátráltatta a növények fejlődését, ugyanakkor a nyári meleg kedvezett a magasabb cukortartalom kialakulásának. Ősszel néhány nyugat-európai országban a szárazság, Közép-Európában pedig az esőzések nehezítették a betakarítást.

Németországban az elmúlt évek átlagával közel megegyező mennyiségű cukorrépa betakarítása várható, a hozamok 72,71 tonna/hektárról 74,86 tonna/hektárra emelkedhetnek. Az alsó-szászországi tartományban a cukorrépa növekedését a szeptemberi száraz meleg időjárás lassította, ami nehezítette a felszedést is, de a cukortartalom javult. Lengyelországban kedvezően alakult az időjárás, a hozamok várhatóan meghaladják az elmúlt évit (2015: 52 tonna/hektár; 2016: 53,45 tonna/hektár), de a betakarítási szezon még nem ért véget, egy esetleges esős időjárás vagy a fagy korai beállta hatással lehet a termés mennyiségére és minőségére. Az Európai Unió legnagyobb cukorrépa-termelő országában, Franciaországban 88,5 tonna/hektár átlagtermésre számítanak, ami ugyan meghaladja az előző évit, de elmarad a júniusi előzetes becsléstől. A legutolsó előrejelzések szerint 8 százalékkal kevesebb cukorrépát takarítanak be a 2016/2017-es kampányban, mint egy évvel korábban. Ezt az okozza, hogy tavasszal a francia gazdák 5,6 százalékkal kisebb területen vetettek cukorrépát, mint 2015-ben, és a csapadékos időjárás is hátráltatta a növények fejlődését.

Magyarországon a Földművelésügyi Minisztérium november 21-i jelentése alapján az összes termést adó terület 87 százalékaról (13,7 ezer hektár) 890 ezer tonna cukorrépát szedtek fel. A cukorrépa hozama országos átlagban 65,03 tonna/hektár volt. Több dél-dunántúli gazdaság a horvátországi Verőcén működő cukorgyárral szerződött a szezont megelőzően. A kaposvári Magyar Cukor Zrt. gyárának ellátása ettől függetlenül biztosított, az idei kampányban összesen 930-950 ezer tonna cukorrépát dolgozhatnak fel, ami elegendő lesz a 105 ezer tonnás kvótájához. A fuvarozandó mennyiség 70-75 százalékat vasúton szállítják le, mert a nagy mennyiségű ömlesztett áru szállításában jelenleg a vasút a leginkább versenyképes.

Az *ABARES* szerint az Európai Unió cukortermelése a 2016/2017. gazdasági évben 13 százalékkal haladhatja meg az előző szezonét, amit a jelenleg folyó kampány kedvező eredményeivel indokolnak. Az európai cukortermesztők számára a 2017. október 1-jén várható kvótaeltöréssel új fejezet kezdődik, az ágazat számára az lenne előnyös, ha alacsony készletekkel venné kezdetét a kvóta eltörését követő időszak.

Az *ABARES* nemcsak az európai, de a globális cukorkibocsátás növekedésével is számol a 2016/2017. gazdasági évben. A világ cukortermelése elérheti a 177 millió tonnát (2015/2016: 174 millió tonna). Ezt az indokolják, hogy a cukorrépaival és a cukornáddal hasznosított terület egyaránt nő, és több nagy termelő körzetben a hozamok is kedvezőbben alakulnak, mint az előző gazdasági évben. Az emelkedő árak javíthatják a termelési kedvet a cukorágazatban. Brazília, Európa, Kína és Ausztrália többlettermelése ellensúlyozhatja India, Thaiföld és az USA termelésének csökkenését.

Az *ABARES* szerint a népesség növekedése és egyes régiókban az életkörülmények javulása miatt a globális felhasználás növekedési üteme – az elmúlt évhez hasonlóan – meghaladhatja a kibocsátását. Indiában, Kínában és Indonéziában gyors ütemű az élelmiszeripar fejlődése, ami növeli a cukor iránti keresletet. Az *ABARES* szakértői szerint Brazilián kívül a világ minden régiójában nő a cukor felhasználása a 2016/2017. gazdasági évben.

A globális cukorkészlet a 2016/2017. szezonban 74,4 millió tonnáról 67,0 millió tonnára, a készlet és a felhasználás aránya pedig 41,3 százalékról 36,4 százalékra csökkenhet az előző gazdasági évihez képest.

A fentiek alapján az *ABARES* a cukorárak további emelkedésére számít, amit a New-York-i és a londoni tőzsdék távolabbi határidőre szóló jegyzései is visszatükröznek. Az elemzők szerint Braziliának lehet nagy hatása a cukorárak alakulására.

Braziliában az előző gazdasági évihez viszonyítva a 2016/2017. szezonban több cukornádat takaríthatnak be, amit elsősorban a 11 millió hektáros területnövelés magyaráz. A 2015/2016. gazdasági évi betakarítás a heves esőzések miatt a szokásosnál korábban fejeződött

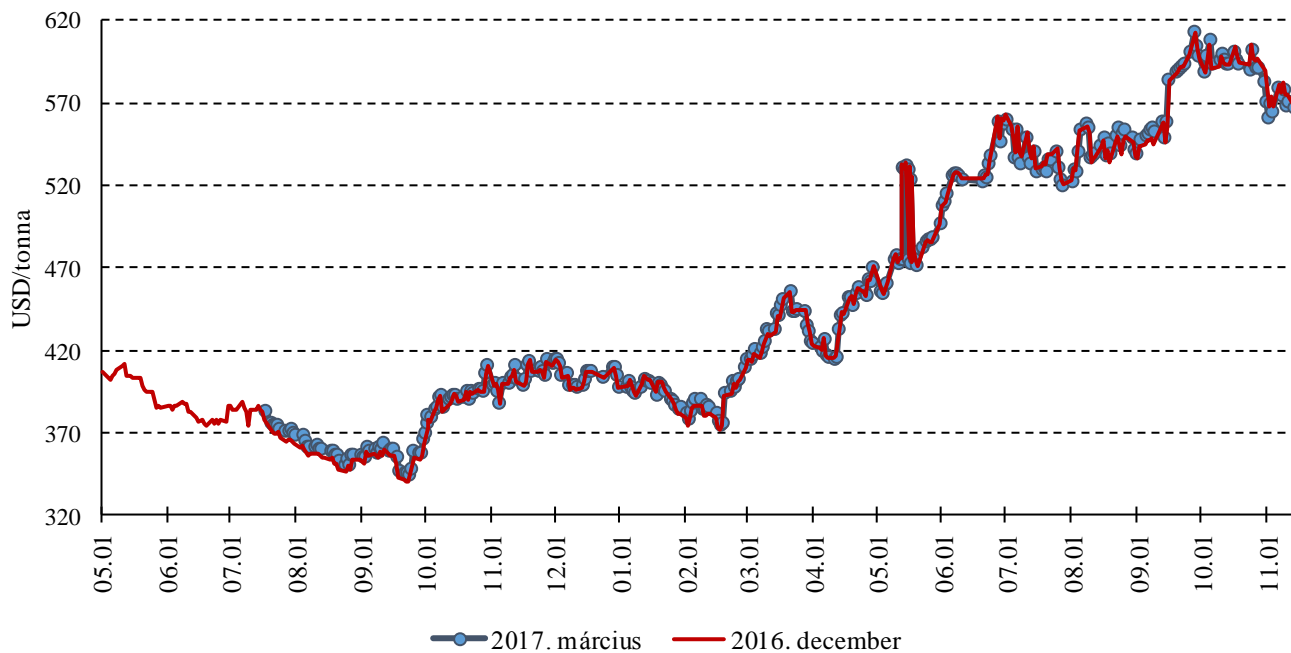
be, a levágott cukornádból 38,1 millió tonna cukrot állítottak elő. Az *ABARES* szerint a 2016/2017. gazdasági évben 39,6 millió tonna cukor kibocsátására számítanak.

A brazil kormány 2013-tól a fosszilis eredetű üzemanyagba 25 százalékos bioetanol-bekeverést írt elő, ennek hatására a bioetanol részaránya a termelésben folyamatosan nőtt. Az alacsony ásványolajárak ellenére a kormány 2015-ben 27 százalékra emelte a bioetanol részarányát. Ez a cukormalmokat a cukor hátrányára a bioetanol-előállítás növelésére ösztönözte. A bioetanol/cukor arány a 2015/2016. gazdasági évben 59,4/40,7 volt. A magas cukorárak ebben változást hozhatnak.

A brazil cukoripari egyesület (*UNICA*) közlése szerint a tőkeszegény cukormalmok helyzetét jelentősen javította 2016-ban a cukor árának emelkedése. A cukormalmok tulajdonosai jelenleg kedvezően ítélik meg a cukorgyártás jövőjét.

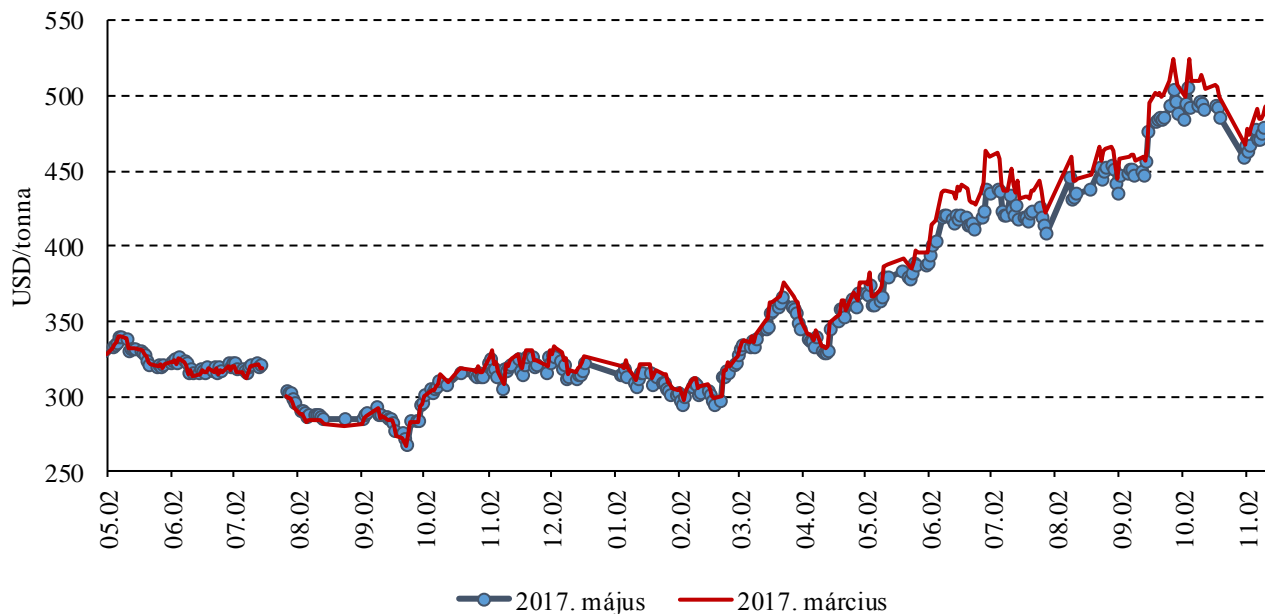
Az áremelkedés hatására a globális cukorexport a 2015/2016. évi 58 millió tonnáról 2016/2017-ben 60 millió tonnára emelkedhet, amiben a vezető szerep Brazíliáé lesz. Az *ABARES* szerint Brazília cukorexportja 9 százalékkal 30,5 millió tonnára nőhet. Brazília világkereskedelemben betöltött szerepe erősödhet, mert a nagy kelet-ázsiai cukornádatermelő országokban a kedvezőtlen időjárás hatására kevesebb cukrot állíthatnak elő. Indiában a 2015/2016. gazdasági évben 346 millió tonna cukornádat takarítottak be, míg a 2016/2017. évi szezonra 328 millió tonnát prognosztizálnak, ezért 8 százalékkal kevesebb, 25,1 millió tonna cukor kibocsátására számítanak. Thaiföldön 90,3 millió tonna cukornádat takaríthatnak be a 2016/2017. gazdasági évben (2015/2016: 94 millió tonna). A cukortermelés 3 százalékkal 9,8 millió tonnára csökkenhet, de az ország készletei nagyok, ezért exportörként megjelenhet a világpiacon.

21. ábra: A fehér cukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén (2015-2016)



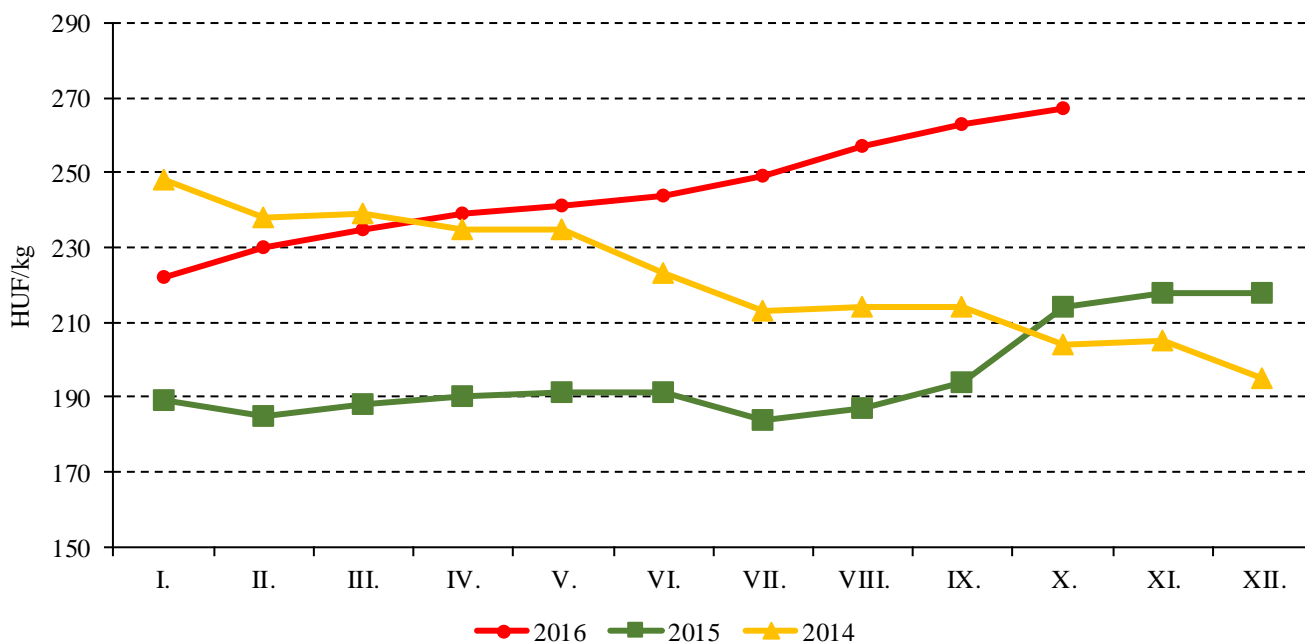
Forrás: LIFFE

22. ábra: A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén (2015-2016)



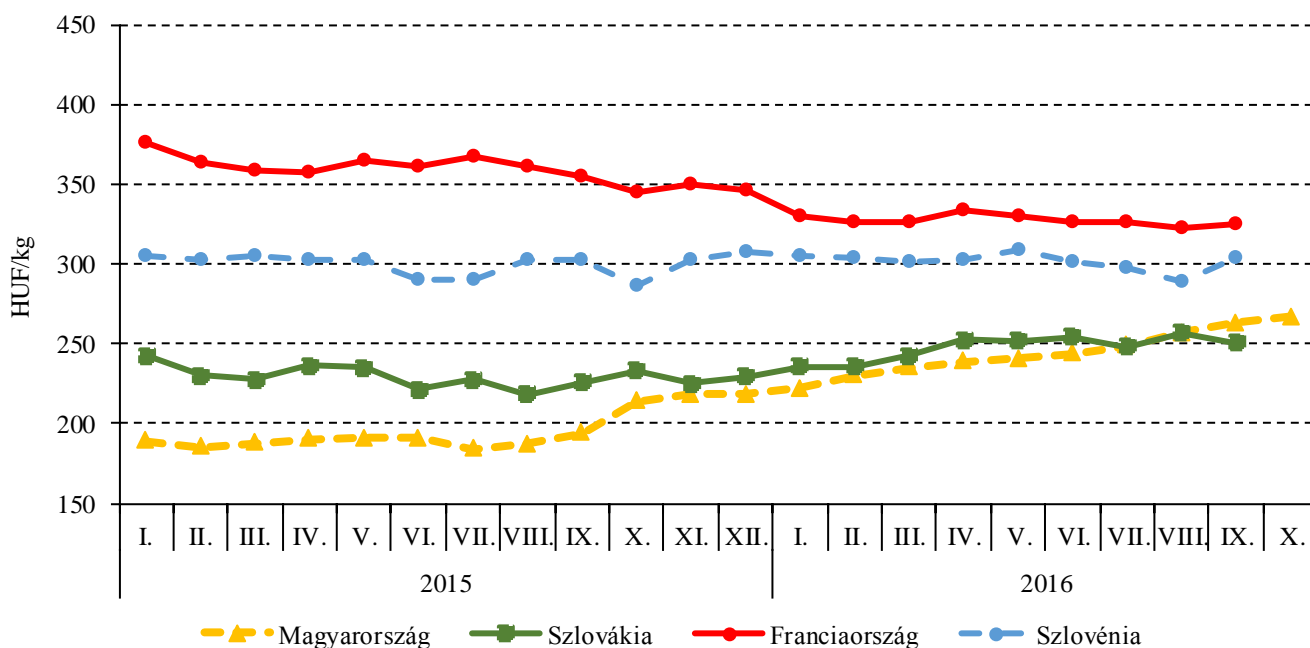
Forrás: ICE

23. ábra: A kristálycukor havi fogyasztói ára Magyarországon (2014-2016)



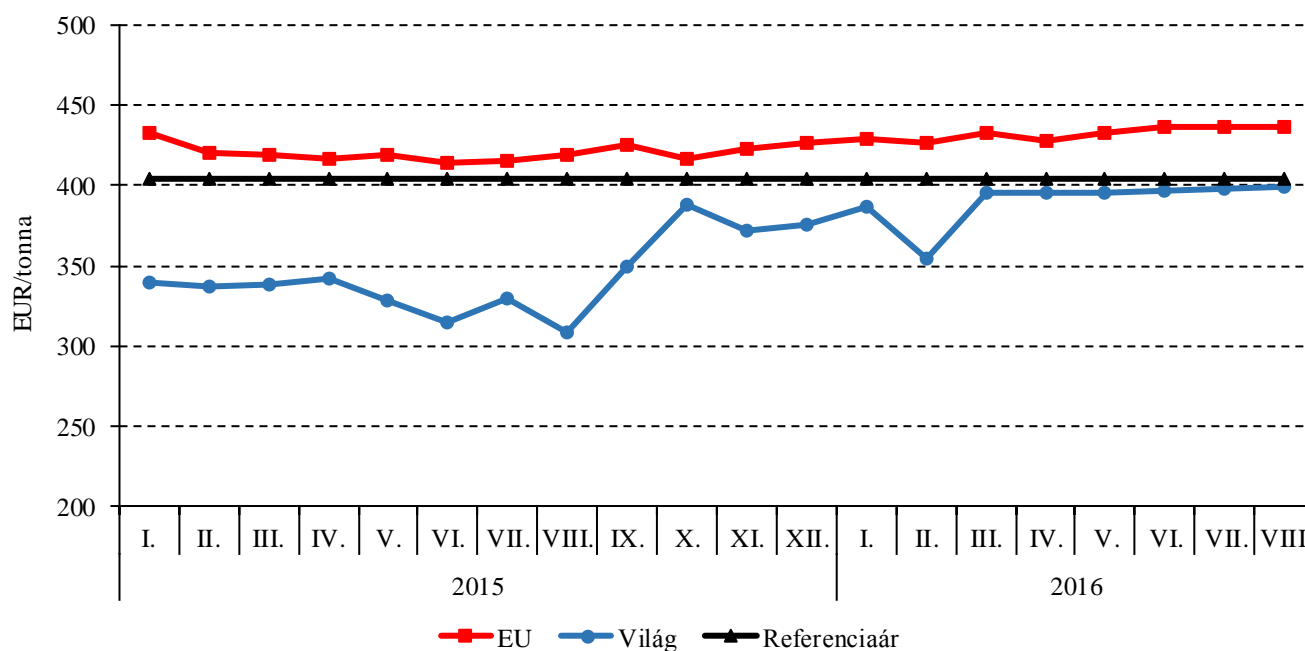
Forrás: KSH

24. ábra: A kristálycukor havi fogyasztói ára az Európai Unió néhány tagországában (2015-2016)



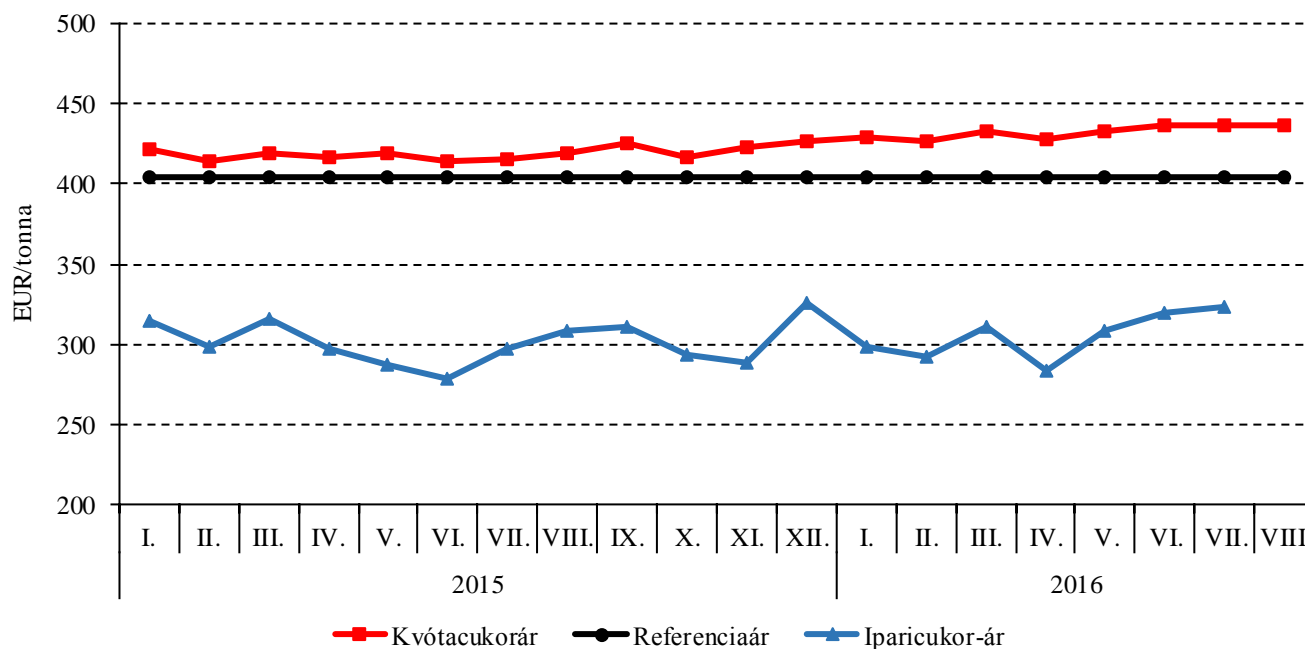
Forrás: Magyarország, Szlovákia, Szlovénia és Franciaország statisztikai hivatalai

25. ábra: A cukor világpiaci, uniós és referenciaára (2015-2016)



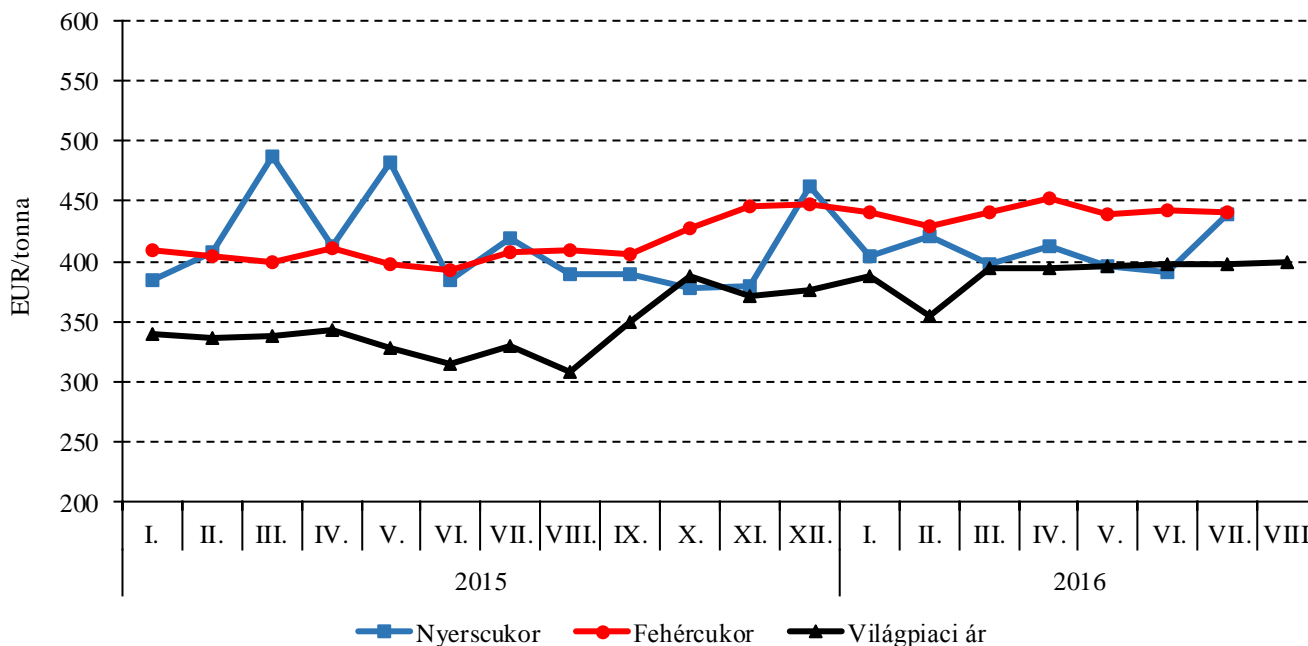
Forrás: Európai Bizottság

26. ábra: Az ipari és a kvótacukor ára (2015-2016)



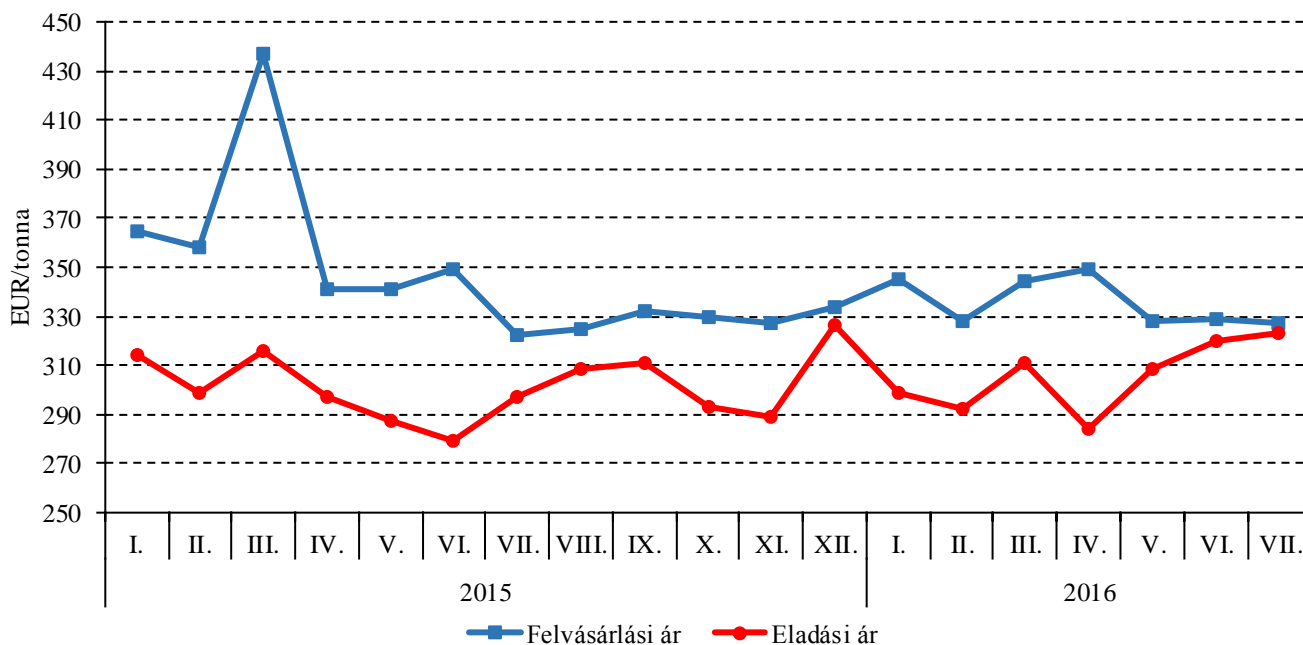
Forrás: Európai Bizottság

27. ábra: Az afrikai, karib-tengeri és csendes-óceáni térség országaiból származó fehér- és nyerscukor ára^{a)} az Európai Unióban (2015-2016)



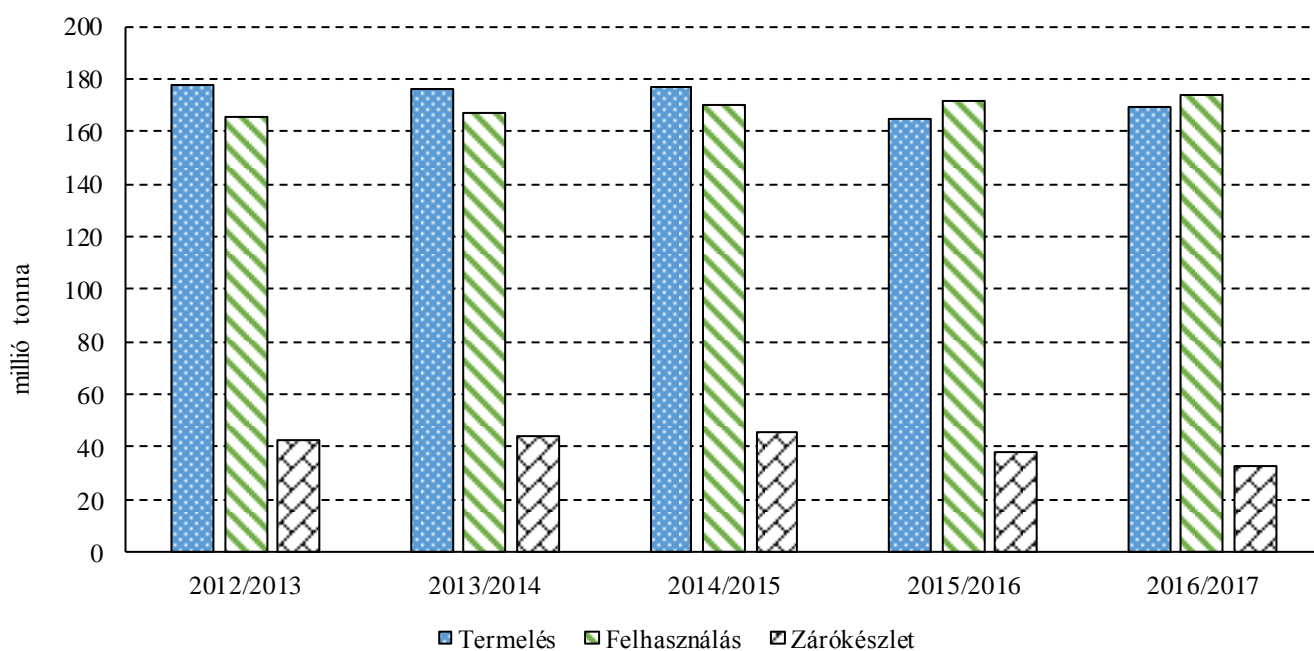
^{a)} CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő).
 Forrás: Európai Bizottság

28. ábra: Az ipari cukor felvásárlási és eladási ára az Európai Unióban (2015-2016)



Forrás: Európai Bizottság

29. ábra: A globális cukortermelés, -fogyasztás és a cukortöbblet várható alakulása



Forrás: Európai Bizottság

22. táblázat: A cukorrépa termésátlaga az Európai Unióban

	2015	2016 ^{a)}	Az elmúlt öt év átlaga
EU	71,72	73,82	71,83
Ausztria	62,80	77,31	70,59
Belgium	85,08	78,25	77,81
Csehország	59,38	66,14	64,00
Németország	72,17	74,86	71,85
Dánia	66,90	64,21	63,97
Finnország	32,74	37,97	36,65
Franciaország	87,50	88,23	89,15
Horvátország	54,49	63,06	52,45
Magyarország	57,66	69,16	53,97
Olaszország	57,01	57,84	55,93
Litvánia	50,61	53,38	51,70
Hollandia	83,30	81,86	81,21
Lengyelország	52,00	53,45	52,79
Románia	39,14	41,57	36,73
Svédország	60,80	64,66	63,46

^{a)} Előrevetítés.

Forrás: Európai Bizottság

23. táblázat: Az Európai Unió cukormérlege (2014-2025)

	millió tonna											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Cukorrépa-termelés	115,6	97,6	112,2	113,1	112,2	111,8	111,9	112,1	112,3	112,5	112,8	112,9
EU-15	96,0	81,2	92,4	93,3	92,4	92,8	92,2	92,4	92,6	92,8	93,0	93,1
EU-13	20,1	16,4	19,8	19,7	19,7	19,7	19,7	19,8	19,8	19,8	19,8	19,8
Cukortermelés ^{a)}	19,4	13,8	16,8	17,4	17,2	17,2	17,2	17,2	17,3	17,5	17,6	17,7
Cukorkvóta	13,5	13,5	13,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
EU-15	16,5	11,5	13,9	14,5	14,3	14,2	14,3	14,4	14,6	14,6	14,7	14,7
EU-13	2,9	2,3	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0
Felhasználás	19,2	18,7	17,8	17,2	17,6	17,4	17,5	17,1	17,1	17,2	17,1	17,1
Import	2,7	3,5	3,5	3,7	1,9	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8
Export	1,5	1,6	1,5	2,0	2,0	2,0	1,9	2,1	2,2	2,2	2,2	2,5
Nyitókészlet ^{b)}	2,6	4,0	1,0	2,1	2,2	1,7	1,4	1,1	1,0	1,1	1,0	1,0
Zárókészlet ^{b)}	4,0	1,0	2,1	2,2	1,7	1,4	1,1	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0
EU cukorár (EUR/tonna)	425	485	495	397	395	390	390	401	410	410	401	399
Világpiaci ár (EUR/tonna)	351	371	362	341	314	318	314	323	347	348	330	319
EU Referenciaár (EUR/tonna)	404	404	404	404	404	404	404	404	404	404	404	404

^{a)} A cukortermelés és az előző évi átmenő készletek összege, nem tartalmazza az etanolkészletet.

^{b)} A készletek tartalmazzák az előző évről átvitt mennyiségeket.

Forrás: Európai Bizottság

24. táblázat: Az Európai Unió izoglükózmérlege (2014-2025)

	millió tonna											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Termelés	0,7	0,7	0,7	1,4	1,5	1,6	1,8	2,0	2,1	2,2	2,3	2,3
EU-15	0,3	0,3	0,3	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0
EU-13	0,4	0,4	0,4	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3
Izoglükózkvóta	0,7	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izoglükóz-felhasználás	0,7	0,7	0,7	1,3	1,4	1,5	1,7	1,9	2,0	2,1	2,2	2,2
Import	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Export	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Forrás: Európai Bizottság

